

erä 280,000 markalla, jota vastoin tulot vesimittarien vuokrista vähenivät 3,000 markalla. — Kaasulaitos nimisessä luvussa kohosi katuvalaistuksen korvaus 21,595 markalla, jota vastoin korvaus yksityiskulutuksesta, tulot sivutuotteista ja voitto tehdyistä töistä vähenivät kukin erä 66,870 markalla, 464,000 markalla ja 10,000 markalla. — Sähkölaitos nimisessä luvussa kohosivat korvaukset katuvalaistuksesta, yksityiskulutuksesta ja raitiotiekäytöstä, kukin erä 14,305 markalla, 375,000 markalla ja 20,000 markalla. — Tulojen kokonaissumma tämän osaston kohdalla osoittaa lisäännystä 167,080 markkaa.

Kahdeksannen pääluokan, Puhtaanapitolaitos, kohdalla kohosivat erät maksuja kaupungin omien talojen puolesta, tuloja myydystä lanasta ja korvaus katujen puhtaanapidosta y. m., kukin 6,580 markalla, 10,000 markalla ja 12,500 markalla. Puhtaanapitolaitos.

Yhdeksannen osaston, Sekalaiset tulot, kohdalle merkittiin Apumaksut nimiseen lukuun kuluvan vuoden tulosäännön Sekalaiset tulot nimisen osaston kohdalle merkityt erät vuokra-apumaksu postipakettiosaston puolesta ja apumaksut henkikirjoittajalle luovutetusta huoneistosta, eräiden istutusten kunnossapidosta y. m. yhteensä 10,516 markan määräisinä sekä eri lukuun viimeksi mainitun osaston kohdalle aikaisemmin merkitty majoituksen korvaus korotettuna 115,940 markasta 161,000 markkaan. Sekalaiset tulot.

Kymmenennen osaston, Lainat, kohdalla osoitettiin 1911 vuoden obligatsioonilainasta Nickbyn mielisairaalaa varten 240,000 markkaa, uuden turbogeneraattorin hankkimiseksi sähkölaitokseen 420,000 markkaa ja, lisätyn kaupunginvaltuuston päätöksestä riippuen, lisämäärärahana Kaisaniemenkadun tasoitusta varten 42,000 markkaa sekä merkittiin lainaa kahta vuotta lyhyemmälle takaisinmaksuajalle kaupungin vakinaisissa tuloissa sotatilan johdosta syntyvän vajauksen täyttämiseksi enintään 1,500,000 markkaa. Lainat.

Yhdennentoista osaston, Verotus, kohdalle merkittiin verottamalla kunnan verovelvollisilta jäseniltä otettavana määränä 7,352,233 markkaa 18 penniä 1915 vuoden tulosäännön 6,840,607 markan 32 pennin sijasta. Verotus.

C. Muut asiat.

Esiteltäessä kaupunginvaltuuston diareihin merkittyjen, joulukuun 31 päivänä 1914 ratkaisematta olevain asiain luetteloa ¹⁾ päätti ²⁾ valtuusto, että huhtikuun 29 päivän 1912 kohdalle merkitty asia, joka koski yleisten rakennusten ylihallituksen esitystä toimenpiteisiin ryh-

Ratkaisemat-
mat asiat.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 1. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 2 p. 29 §.

tymisestä IV kaupunginosan kaupunginasemakaavan muuttamiseksi, oli diarista poistettava.

Lausuntoja ha-
keruuksista lu-
van saamiseksi
voimassa ole-
vasta rakennus-
järjestyksestä
poikkeamiseen.

Vaadituksi lausunnoksi fastighetsaktiebolaget Badhusgatan 6—8 nimisen yhtiön k. senaatille tekemän hakemuksen johdosta saada poiketa kaupungille toukokuun 3 päivänä 1895 vahvistetusta rakennusjärjestyksestä sikäli, että yhtiön korttelin n:o 102 tonteille n:oille 8 ja 10 Saunakadun varrella rakennetun talon pohjakerroksen saisi sisustaa myymälöiksi ja asuinhuoneistoiksi, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto, edellyttäen asian käsittelyssä ja ratkaisussa otettavan huomioon ne seikat, mitkä voimassa olevan rakennusjärjestyksen mukaan voivat aiheuttaa poikkeuksen rakennusjärjestyksen yleisistä määräyksistä puheena olevassa kohden, huomauttaa, ettei yhtiö ollut hakemuksensa tueksi voinut esiintuoda, että rakennus olisi teetetty jyrkästi kaltevalle maalle, jossa tapauksessa kellarikerrosta mainitun rakennusjärjestyksen 46 §:n viimeisen kappaleen mukaan ei tarvitse lukea kerrokseksi, eikä että tontin koko tai muoto tai muut erikoiset pintamuodostumat, niinkuin 48 §:ssä säädetään, välttämättä vaatisivat poikkeusta, mihin nähden valtuusto puolestaan ehdotti yhtiön anomusta evättäväksi.

Vaadituksi lausunnoksi leskirouva O. Aikalán k. senaatille tekemästä hakemuksesta saada erinäisissä kohdin poiketa kaupungin voimassa olevasta rakennusjärjestyksestä Mikonkadun tontille n:o 1 a korttelissa n:o 97 aikomaansa uutisrakennukseen nähden päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto ilmoittaa, ettei valtuustolla puolestaan ollut hakemusta vastaan mitään muistuttamista.

Lausunto tont-
tien yhteenra-
kentamista kos-
kevasta hake-
muksesta.

Maistraatin vaatimaksi lausunnoksi Pohjoismaiden osakepankin kauppaa ja teollisuutta varten tekemästä hakemuksesta saada yhteenrakentaa korttelissa n:o 32 sijaitsevat Unioninkadun tontti n:o 4 sekä Aleksanterinkadun tontit n:ot 8 ja 9 päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto puoltaa myöntymistä mainittuun hakemukseen.

Lausunto ton-
tin halkomista
tarkoittavasta
hakemuksesta.

Maistraatin vaatimaksi lausunnoksi aktiebolaget Lådbrädsågeriet — Laatikkolautasaha osakeyhtiön tekemästä hakemuksesta saada halkoa korttelissa n:o 173 sijaitseva Köydenpunojankadun tehdastontti n:o 8 a päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto ilmoittaa, ettei valtuustolla puolestaan ollut hakemusta vastaan mitään muistuttamista.

Pitennetty tont-
tien rakennus-
aika.

Tehtyjen hakemusten johdosta myönsi kaupunginvaltuusto pitennettyä aikaa seuraavain tonttien rakentamiseen:

kesäkuun 1 päivään 1916:

osakeyhtiölle Brahenkatu 4 korttelissa n:o 355 sijaitsevaan Läntisen Brahekadun tonttiin n:o 4 nähden ⁵⁾ ja

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 23 p. 4 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 27 p. 2 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. lokak. 5 p. 4 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 23 p. 3 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. tammik. 19 p. 12 §.

maalarimestari A. Haanojalle korttelissa n:o 364 sijaitsevaan Läntisen Brahekadun tonttiin n:o 10 nähden¹⁾;

syyskuun 1 päivään 1916:

muurari V. Palinille korttelissa n:o 388 sijaitsevaan Porvoonkadun tonttiin n:o 53 nähden²⁾;

joulukuun 1 päivään 1916:

kiinteistöosakeyhtiö Savilalle korttelissa n:o 525 sijaitsevaan Läntisen viertotien tonttiin n:o 27 nähden³⁾;

tammikuun 1 päivään 1917:

rakennusmestari V. Ekmanille korttelissa n:o 371 sijaitsevaan Kristiinankadun tonttiin n:o 19 nähden⁴⁾;

tehtailija E. M. Blomille korttelissa n:o 379 sijaitsevaan Karjalankadun tonttiin n:o 15 nähden⁵⁾;

insinööri Hj. Londénille korttelissa n:o 228 sijaitsevaan Ehrensvärdtien tonttiin n:o 8 nähden⁶⁾ ja

liikemies A. Grönbergille korttelissa n:o 522 sijaitsevaan Läntisen viertotien tonttiin n:o 29 nähden⁷⁾;

helmikuun 1 päivään 1917:

merikapteeni Chr. Jacobsenille korttelissa n:o 219 sijaitsevaan Tehtaankadun tonttiin n:o 34 b nähden⁸⁾;

maaliskuun 1 päivään 1917:

rakennusmestari K. Taipaleelle korttelissa n:o 230 sijaitsevaan Ehrensvärdtien tonttiin n:o 23 nähden⁹⁾;

huhtikuun 16 päivään 1917:

perustuslailliselle työväenyhdistykselle korttelissa n:o 411 sijaitsevaan Hietaniemenkadun tonttiin n:o 6 nähden¹⁰⁾;

huhtikuun 30 päivään 1917:

rakennusmestari V. Sippolalle korttelissa n:o 379 sijaitsevaan Karjalankadun tonttiin n:o 11 nähden¹¹⁾ ja

arkkitehti S. Frosterukselle korttelissa n:o 435 sijaitsevaan Töölönkadun tonttiin n:o 10 nähden¹²⁾;

toukokuun 1 päivään 1917:

merikapteeni Chr. Jacobsenille korttelissa n:o 219 sijaitsevaan Tehtaankadun tonttiin n:o 34 a nähden¹³⁾ ja

puutarhuri J. Rannikolle korttelissa n:o 388 sijaitsevaan Porvoonkadun tonttiin n:o 55 nähden¹⁴⁾;

1) Valt. pöytäk. tammik. 19 p. 13 §. — 2) Valt. pöytäk. huhtik. 13 p. 24 §. — 3) Valt. pöytäk. helmik. 16 p. 21 §. — 4) Valt. pöytäk. tammik. 19 p. 14 §. — 5) Valt. pöytäk. tammik. 19 p. 15 §. — 6) Valt. pöytäk. helmik. 2 p. 18 §. — 7) Valt. pöytäk. maalisk. 2 p. 25 §. — 8) Valt. pöytäk. helmik. 2 p. 17 §. — 9) Valt. pöytäk. lokak. 5 p. 8 §. — 10) Valt. pöytäk. huhtik. 27 p. 18 §. — 11) Valt. pöytäk. huhtik. 27 p. 10 §. — 12) Valt. pöytäk. toukok. 25 p. 8 §. — 13) Valt. pöytäk. helmik. 2 p. 17 §. — 14) Valt. pöytäk. kesäk. 8 p. 25 §.

elokuun 31 päivään 1917:

rouva H Wileniukselle korttelissa n:o 226 sijaitsevaan Armfeltien tonttiin n:o 6 nähden¹⁾;

1917 vuoden loppuun:

aktiebolaget J. E. Cronvall yhtiölle korttelissa n:o 138 sijaitsevaan Pormestarinrinteen tonttiin n:o 6 nähden²⁾;

maaliskuun 31 päivään 1918:

pankinjohtaja V. Soinille korttelissa n:o 232 sijaitsevaan Engelaution tonttiin n:o 3 nähden³⁾;

kesäkuun 1 päivään 1918:

insinööri Hj. Londénille korttelissa n:o 219 sijaitsevaan Ehrensvaldtien tonttiin n:o 35 nähden⁴⁾ sekä

marraskuun 1 päivään 1920:

Helsingin nuorten naisten kristilliselle yhdistykselle ja Helsingfors svenska kristliga förening af unga kvinnor nimiselle yhdistykselle korttelissa n:o 251 sijaitsevaan Wilhovuorenkadun tonttiin n:o 5 nähden⁵⁾.

Raastuvanoikeuden kokoonpanon ja työtavan muuttaminen.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan lokakuun 31 päivänä 1911 myöntynyt⁶⁾ yhteisen raastuvanoikeuden esitykseen komitean asettamisesta valmistelemaan m. m. kysymystä raastuvanoikeuden kokoonpanon ja työtavan muuttamisesta sekä puolestaan valinnut jäsenet mainittuun komiteaan, antoi komitea, johon yhteinen raastuvanoikeus oli edustajikseen valinnut oikeuspormestari Edvard Loon ja oikeusneuvosmies W. F. Heimbürgerin sekä Helsingin asianajajayhdistys varatuomarit A. Souranderin ja G. Takolanderin, kesäkuun 8 pntena 1914 päivätyn mietinnön n:o 2⁷⁾ asiasta. Mietinnössä esitti komitea m. m. seuraavaa:

Viime vuosina toimeenpannut väliaikaiset järjestelyt eivät komitean käsityksen mukaan riittäneet saattamaan raastuvanoikeutta kykeneväksi tyydyttävästi ja vaikeuksitta täyttämään työtehtävänsä. Oikeudenhoidon ja oikeutta etsivän yleisön vaatimuksia silmälläpitäen täytyi vaatia toimeenpantavaksi perinpohjaisempi uudestijärjestäminen, sikäli kuin se oli toimeenpantavissa maamme nykyisen tuomioistuinlain pohjalla.

Etusijassa oli vakinaisten työvoimain lisääminen osoittautunut tarpeen vaatimaksi, jotta raastuvanoikeus voisi hallita vuosi vuodelta lisääntyvää työtaakkaansa ja täyttää tälle maamme huomattavimmalle alioikeudelle asetettavat vaatimukset. Tämän yhteydessä oli johtavaksi periaatteeksi pantava työtavan yksinkertaistuttaminen sekä raastuvan-

¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 27 p. 9 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 30 p. 18 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. syysk. 21 p. 11 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. marrask. 2 p. 16 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. marrask. 2 p. 30 §. — ⁶⁾ Ks. 1911 vuod. kert. siv. 120. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 31 vuodelta 1914.

oikeuden työn järjestäminen sillä tavoin, että se antoi mahdollisimman hyvät tulokset. Siltä kannalta katsoen oli eri osastojen kesken aikaansaatava työnjako, joka oli omansa nykyistä suuremmassa määrässä turvaamaan oikeudenkäytön yhtenäisyyden raastuvanoikeudessa. Lisäksi näytti pienempäin rikosasiain käsittely olevan järjestettävä siten, että suurempaa huomiota voitiin kiinnittää tapauksiin, joissa syytetty enemmän ymmärtämättömyydestä ja onnettomuuksien johdosta kuin rikoksenteon halusta oli joutunut tekemisiin oikeudenhoidon kanssa ja hänet ehkä vielä voi sopivilla toimenpiteillä estää rikollisuuttaan jatkamasta. Lopuksi oli komitea tullut siihen vakaumukseen, että virkaylennustavan raastuvanoikeudessa tuli olla sellainen, että kokeneita lakimiehiä tähänastista suuremmassa määrässä saatiin pyrkimään raastuvanoikeuteen, erittäinkin kun oli kysymys puheenjohtajan- ja varapuheenjohtajanpaikkain täyttämisestä.

Raastuvanoikeuden suoritettava työ oli viime aikoina runsaasti lisääntynyt. Komitean tämän seikan valaisemiseksi vuosilta 1901—1912 esittämistä numeroluvuista näkyi, että vuonna 1912 verrattuna vuoteen 1901 oli lisäännys ollut: ilmoitusasioitten luvun noin 60 %, riita-asiaain noin 90 % sekä rikosasiain noin 150 %, jos poliisijutut erotettiin luvusta. Vaikka juttujen luku eri vuosina jonkin verran vaihteli kulloinkin vallitsevain taloudellisten olosuhteiden sekä järjestyksellään osoittaman erilaisen tarmokkuuden johdosta, näytti työmäärä kuitenkin tasaisesti pyrkivän kohoamaan, ja vuonna 1913 saavutettu kokemus yhäkin vahvisti tätä käsitystä. Tähän nähden ja kun vakinaiset työvoimat laitoksessa, jolla oli semmoiset oikeudenhoitotehtävät kuin pääkaupungin raastuvanoikeudella, oli sovitettava niin, että ne asianmukaisesti käytettyinä voivat säännöllisissä oloissa suorittaa tuomioistuimen asiana olevat vakinaiset työtehtävät, oli komitea ollut sitä mieltä, että raastuvanoikeuden työvoimain nykyinen tilapäinen lisääminen olisi lakkautettava ja sekä ensimmäisen osaston toinen jaosto että viides osasto asetettava vakinaiselle kannalle. Tämän mukaisesti komitea ehdotti, että nykyisten raastuvanoikeuden osastojen sijaan asetettaisiin kuusi vakinaista osastoa, joista kaksi ensimmäistä vastaisi ensimmäisen osaston molempia jaostoja sekä neljä muuta nykyisiä II—V osastoa. Tämän lisäksi oli komitea katsonut olevan ehdottaminen sellaista muutosta juttujaon tähänastisiin perusteisiin, että poliisijutut ja eräät muut vähäpätöisten rikosasiain ryhmät siirrettäisiin kahteen niitä varten perustettuun erikoisosastoon, jotka siten muodostaisivat raastuvanoikeuden seitsemännen ja kahdeksannen osaston. Kumpaiseenkin osastoon kuuluisi ainoastaan yksi lainopillisesti sivistynyt tuomari puheenjohtajana sekä apujäsenenä kaksi maallikkoa, jotka jälkimäiset valittaisiin erikoisesti silmällä pitäen sitä seikkaa, että oikeuden apulaisina tulee olla yhteiskuntahoitoa harrastavia henkilöitä. Osastot ko-

koontuisivat vuorotellen joka päivä ja, poistamalla nykyinen valtakirjajärjestelmä, olisi niihin tuotava kaikki poliisiu pienenlaisista rikoksista pidättämät henkilöt saamaan, mikäli mahdollista, paikalla tuomionsa. Näiden asiain käsittelyn päätyttyä käsiteltäisiin ne muut rikosjutut, mitkä vahvistetun työjärjestyksen mukaan olisivat näiden osastojen käsiteltäviä. Sen seikan että raastuvanoikeuden osastoihin siten kuuluisi ainoastaan yksi lakimies ja muutoin maallikkoja, ei pitäisi herättää epäilyksiä. Sekä maamme pienempäin kaupunkien raastuvanoikeudet että kaikki maaseudun alioikeudet työskentelivät tällaisella jäsenistöllä, ja etteivät mitkään periaatteelliset tai käytännölliset näkökohdat vastustaneet vähäpätöisten asiain antamista tämän laatuisten tuomioistuinten käsiteltäviksi, sen osoittivat, paitsi muista sivistysmaista saatua kokemusta, oikeudenkäynti-uudistuskomitean ja lainvalmistelukunnan ehdotukset oikeudenkäyntilaitoksen uudistamiseksi, jotka ehdotukset rakentuivat tuollaiseen lainkäytön järjestykseen. Lopuksi ja tahtomatta tämän yhteydessä likemmältä kajota erityisten lasten- ja nuorisontuomioistuinten tärkeään järjestämiskysymykseen, jonka järkiperäinen ratkaisu vaati lainsäätäjän myötävaikutusta, komitea kuitenkin huomautti, että edellä esitetty ehdotus varasi mahdollisuuden tuollaisen tuomioistuimen perustamiseen joko siten, että jompikumpi pienempäin rikosasiain osastoista sai toimekseen eri istunnoissa käsitellä lapsia ja nuorisoa koskevia asioita, tahi siten, että perustettiin yksinomaan tällaisia asioita varten eri osasto järjestettynä samalla tavoin kuin edellä mainitut kaksi osastoa. Mitä raastuvanoikeudessa noudatettuun virkaylennystapaan tuli, oli komitean mielestä muutos siinäkin toivottava raastuvanoikeuden työkuuntoisuuden kohottamiseksi. Nykyään otettiin ainoastaan nuoremmat oikeusneuvosmiehet virkoihinsa valitsemalla, ja siten valittu yleni virkaikänsä mukaan vanhemmaksi oikeusneuvosmieheksi ja vihdoin oikeuden puheenjohtajaksi. Komitean mielestä olisi toimeenpantava sellainen järjestys, että kunkin osaston oikeusneuvosmiehenvirat täytettäisiin, ei ylenemisvuoron perusteella, vaan toimittamalla vaali. Siten varattaisiin vanhemmille, kokeneille lakimiehille, eritoten asianajajille y. m., tilaisuus pyrkiä raastuvanoikeuden jäseniksi, joten tähän oikeuteen tulisi lisäksi kokemusta, jota ei ole saavutettu yksinomaan raatihuoneen seinäin sisällä. Tämä järjestys ei tietenkään riistäisi nuoremmilta neuvosmiehiltä mahdollisuutta yletä vanhemmiksi neuvosmiehiksi, heidän täytyisi vain alistua valittaviksi. Tätä uutta järjestystä ei kuitenkaan näyttänyt käyvän soveltaminen nykyisiin nuorempiin oikeusneuvosmiehiin, jotka olivat tulleet virkoihinsa toisilla edellytyksillä ja jotka sentähden lienee katsottava oikeutetuiksi tähän asti noudatetussa järjestyksessä ylenemään vanhemmiksi neuvosmiehiksi.

Niinkuin edellä on huomautettu, oli komitea johtavaksi periaatteeksi raastuvanoikeuden uudestijärjestämisessä asettanut vaatimukset suuremman yhtenäisyyden aikaansaamisesta lainkäyttöön. Tämä tarkoitus oli saavutettavissa ainoastaan siten, että, mikäli käytännön kannalta vaikeuksia kohtaamatta voi käydä päinsä, työ raastuvanoikeudessa jaettiin asiallisella pohjalla. Raastuvanoikeuden nykyiseen työnjakoon nähden oli noudatettu O. K:n 6 luvun 2 §:n säännöstä, joka kohdistui ensimmäisen osaston työtehtävään, mutta tämän lisäksi ei ollut mainittavia tehty ristiriitaisten päätösten ja tuomioiden sekä erilaisen käytännön ehkäisemiseksi eri osastoilla. Arpomiseen perustuva työnjako, jommoinen nykyään oli olemassa toisen, kolmannen, neljännen ja väliaikaisen viidennen osaston kesken, sai välttämättä aikaan, että samanlaatuisia asioita voi olla käsiteltävinä kolmessa tahi useammassa näistä osastoista yhtäaikaan tahi lyhyin väliajoin. Ellei oikeuskysymys ollut aivan selvä, oli likellä tarjona mahdollisuus ristiriitaisiin ratkaisuihin. Lukuisia esimerkkejä tuollaisista ristiriitaisista päätöksistä ja tuomioista oli mainittavissa. Tunnettu asianlaita oli niinkään, että rangaistuksen määräämisessä oltiin toisissa osastoissa ankarampia kuin toisissa, ja siten voi olla arvan varassa, saiko syytetty sovitaa rikoksensa sakolla vai tuomittiinko hänet vapausrangaistukseen. Mainittujen epäkohtain poistamiseksi ei ollut muuta keinoa kuin että jutut ja asiat vastedes, mikäli mahdollista, jaettiin laatunsa mukaan eikä arpomalla. Tämän periaatteen johdonmukainen toteuttaminen edellytti, että jutut jaettiin eri laatunsa mukaan ja että siis samanlaatuiset asiat käsiteltiin samassa osastossa. Komitea ei kuitenkaan ollut katsonut olevan likemmältä tutkiminen kysymystä soveliaimmasta jakoperusteesta, vaan ollut sitä mieltä, että tämän asian käytännöllinen ratkaisu olisi jätettävä yhteiselle raastuvanoikeudelle.

Kun oli likellä tarjona oletamus että noudatettaessa asialliseen pohjaan perustuvaa työnjakoa satunnaiset syyt voivat joskus aikaansaada tavattoman suuren asiain kasautumisen johonkin tai joihinkin osastoihin ja ehkä toiselta puolen työn ohimenevän vähenemisen muissa osastoissa, näytti olevan ryhdyttävä toimenpiteisiin tämän johdosta jollakin osastolla tarpeellisen työvoimain siirron tahi lisäämisen aikaansaamiseksi. Tämä voisi käydä päinsä esimerkiksi siten että, kun jollekin osastolle kasautui liiaksi työtä, yhteinen raastuvanoikeus saisi joksikin lyhyeksi ajaksi tahi jotakin tai joitakin saapuneita työläämpiä juttuja varten, senaatille ja hovioikeudelle esitystä tekemättä, jakaa osastot kahteen tahi useampaan jaostoon tahi osastoon ja lisäksi ottaa tarpeellisia työvoimia.

Kun yhteinen raastuvanoikeus oli verraten hidashiikkeenainen koneisto ja kävisi vieläkin hidashiikkeisemmäksi, jos oikeuden jäsenluku lisääntyisi, oli suuremman yhtenäisyyden ja keskityksen saavuttami-

seksi raastuvanoikeuden sisäiseen hallintoou näyttänyt olevan tarkoituksenmukaista eräiden hallintoasiain käsittelyä varten asettaa n. s. puheenjohtajainkokous, johon ainoastaan oikeuspormestari ja eri osastojen puheenjohtajat ottaisivat osaa.

Usealta näkökannalta katsoi komitea suotavaksi, että oikeuspormestari tähänastista enemmän esiintyisi raastuvanoikeuden päällikönä sekä hänelle nimenomaan annettaisiin valta ja velvollisuus pitää silmällä raastuvanoikeutta ja katsoa, että sen virkamiehet asianmukaisesti täyttivät laissa ja työjärjestyksessä säädetty velvollisuutensa.

Raastuvanoikeuden voimassa olevassa työjärjestyksessä oli säädetty, että eri osastojen tuli kokoontua määrättyinä, työjärjestyksessä mainittuina viikonpäivinä, ellei yhteinen raastuvanoikeus poikkeustapauksessa muuta määrännyt. Komitean käsityksen mukaan oli olemassa pätevä syy työjärjestyksessä määrätä kolme viikonpäivää yhden päivän väliajoin ensimmäisen osaston kokouksia varten, tämä mainitun osaston käsiteltävään asiain laadun johdosta. Sen sijaan käynee haittaa jättäminen yhteisen raastuvanoikeuden määrättäväksi muiden osastojen varsinaisten istuntojen aika, jota vastoin tavallisesti pidettävään viikkoistuntojen luku täytyi määrätä työjärjestyksessä.

Edellä esitettyyn viitaten komitea antoi kaupunginvaltuustolle ehdotukset m. m.:

muutetuiksi määräyksiksi Helsingin kaupungin maistraatin ja raastuvanoikeuden kokoonpanosta ja toiminnasta; sekä

Helsingin raastuvanoikeuden uudeksi työjärjestykseksi.

Samalla esitti komitea,

että kaupunginvaltuusto puolestaan hyväksyisi komitean ehdotukset sekä antaisi ne lausuntonsa kera yhteiselle raastuvanoikeudelle asianmukaista toimenpidettä varten.

Yhteisen raastuvanoikeuden ja rahatoimikamarin annettua lausuntonsa¹⁾ asiasta lähetti²⁾ kaupunginvaltuusto ne lausunnon saamiseksi edellä mainittuun komiteaan.

Komitea antoi sittemmin syyskuun 23:nä päivätyn mietinnön n:o 3³⁾ asiasta. Siinä komitea m. m. yhteisen raastuvanoikeuden tekemästä ehdotuksesta että raastuvanoikeuden kokoonpanoa ja toimintaa koskevista määräyksistä sekä raastuvanoikeuden työjärjestyksestä poistettaisiin kielto jakaa jutut arpomalla, lausui, että komitea oli katsonut voitavansa tähän ehdotukseen yhtyä, kuitenkin lausumalla toivotavaksi, että arpomisjärjestelmää vain viime tingassa käytettäisiin.

Komitea esitti m. m.:

1) Valt. pain. asiakirj. n:o 28 ja 32 — 2) Valt. pöytäk. kesäk. 8 p. 4 §. — 3) Valt. pain. asiakirj. n:o 44.

että kaupunginvaltuusto päättäisi puolestaan hyväksyä komitean laatimat ja sen mietinnön oheiset ehdotukset:

muutetuiksi määräyksiksi Helsingin kaupungin maistraatin ja raastuvanoikeuden kokoonpanosta ja toiminnasta; sekä

Helsingin raastuvanoikeuden uudeksi työjärjestykseksi; samoin kuin

että uudistuksen toimeenpano oli jääpä siksi, kunnes säännölliset olot sodan päätyttyä jälleen ovat palautuneet, mistä seikasta kaupunginvaltuusto vastedes tekisi eri päätöksen.

Asiaa uudestaan esiteltäessä hyväksyi¹⁾ kaupunginvaltuusto tämän komitean esityksen.

Siten hyväksytyt ehdotukset olivat seuraavat:

Ehdotus Helsingin kaupungin maistraatin ja raastuvanoikeuden kokoonpanosta ja toiminnasta voimassa olevain, keisarillisen Suomen senaatin toukokuun 18 päivänä 1906 vahvistamain määräysten muuttamiseksi.

1. Helsingin kaupungin maistraatin muodostavat yksi kunnallispuhemies, yksi oikeusneuvosmies ja kaksi kunnallisneuvosmiestä.

2. Helsingin kaupungin raastuvanoikeudessa on yksi oikeuspuhemies, yksitoista vanhempaa ja kahdeksan nuorempaa oikeusneuvosmiestä sekä neljä ylimääräistä neuvosmiestä, joiden ei tarvitse olla lainoppineita.

Vanhemmat ja nuoremmat oikeusneuvosmiehet valitaan virkoihinsa raastuvanoikeudessa yleisessä raastuvankokouksessa toimitettavalla vaalilla, niinkuin siitä on laissa säädetty.

Ylimääräisiä neuvosmiehenvirkoja ei toistaiseksi täytetä vakinaisesti, vaan hoitavat niitä viransijaiset, jotka vuodeksi kerrallaan määrätään sillä tavoin kuin 6 kohdan f) kohdassa säädetään.

Nykyään virassa oleviin nuorempiin neuvosmiehiin nähden on kuitenkin, mitä tulee heidän ylenemiseensä vanhemmiksi neuvosmiehiksi, voimassa mitä keisarillisen senaatin toukokuun 18 päivänä 1906 antama päätös Helsingin kaupungin raastuvanoikeuden ja maistraatin kokoonpanosta ja toiminnasta asiasta lähemmin sisältää.

3. Maistraatin ja raastuvanoikeuden apuna on yksi maistraatinsihteeri, joka samalla on ensimmäinen julkinen notaari, toinen julkinen notaari, kaksi maistraatinnotaaria, kolme riita-asiainnotaaria, kuusi rikosasiainnotaaria, yksi aktuaari ja yksi kanslisti.

4. Maistraatti, jossa puhetta johtaa läänin kuvernööri niin usein kuin hyväksi näkee, mutta muutoin kunnallispuhemies ja, kun hänellä on jäävi tahi este, oikeusneuvosmies, käsittelee ja toimittaa kaikki maistraatille kaupungin hallituksena, julkisena viranomaisena sekä talous- ja järjestysasiain tuomioistuimena kuuluvat asiat ja tehtävät.

5. Raastuvanoikeus kokoontuu joko yhteiseksi raastuvanoikeudeksi tahi osastoittain.

Yhteinen raastuvanoikeus kokoontuu osin täysi-istuntoon, osin puheenjohtajainkokoukseen. Täysi-istuntoon ottavat osaa oikeuspuhemies ja

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 19 p. 5 §. Ks. myös tätä kert. siv. 60.

kaikki raastuvanoikeudessa palvelevat vakinaiset neuvosmiehet, puheenjohtajainkokoukseen taas pormestari ja raastuvanoikeuden eri osastojen puheenjohtajat.

6. Yhteisen raastuvanoikeuden täysi-istunnon tehtävänä on:

a) Turun hovioikeudessa puoltaa sopivaa henkilöä hoitamaan oikeuspormestarinvirkaa, kun tarve sitä vaatii, sekä ehdottaa ensimmäisen osaston varapuheenjohtaja, muiden osastojen puheenjohtajat ynnä toisen, kolmannen, neljännen, viidennen ja kuudennen osaston varapuheenjohtajat;

b) jakaa neuvosmiehet virantoimitukseen raastuvanoikeuden eri osastoille;

c) toimeen ottaa ja siitä erottaa raastuvanoikeuden virka- ja palvelusmiehet;

d) päättää, millä perusteilla jutut on jaettava raastuvanoikeuden eri osastojen kesken;

e) raastuvanoikeuden jäsenten ja virkamiesten kesken jakaa pöytäkirjanpito sekä sakko- ja rangaistusluetteloista ynnä muista raastuvanoikeuden annettavista luetteloista ja selonteoista johtuva työ, niin myös määrätä raastuvanoikeuden toimituskirjain antamistapa;

f) myöntää virkavapautta raastuvanoikeuden jäsenille ynnä virka- ja palvelusmiehille sekä määrätä viransijaiset;

g) jakaa osasto jaostoihin;

h) antaa raastuvanoikeudelta vaadittu lausunto, kun se ei koske toimenpidettä, johon tuomarinvirassa on ryhdytty tai ryhtymättä oltu; sekä

i) määrätä osastojen varsinaisten istuntojen aika.

7. Yhteisen raastuvanoikeuden puheenjohtajainkokouksen tehtävänä on:

a) lähemmin järjestää juttujako raastuvanoikeuden eri osastojen kesken;

b) ratkaista, minkä osaston oikeastaan on otettava mikin saapunut asia käsiteltäväksi; sekä

c) myöntää lupa julkisen asianajotoiminnan harjoittamiseen raastuvanoikeudessa.

b) kohdassa mainitusta päätöksestä ei saa valittaa.

8. Raastuvanoikeuden osastoja on kahdeksan ja kuuluu:

ensimmäiseen osastoon oikeuspormestari ja kaksi oikeusneuvosmiestä; toiseen, kolmanteen, neljänteen, viidenteen ja kuudenteen osastoon

kuhunkin kolme oikeusneuvosmiestä; sekä seitsemänteen ja kahdeksanteen osastoon kumpaiseenkin yksi oikeusneuvosmies ja kaksi ylimääräistä neuvosmiestä.

9. Ensimmäinen osasto käsittelee:

a) lainhuudatus-, kiinnitys-, holhous- ja avioehtoasiat sekä sellaisista asioista johtuvat riidat;

b) holhoojan tilitystä koskevat riidat;

c) riidat, jotka koskevat osatalokkaan ja naapurin oikeutta lunastaa kaupungissa oleva huoneus ja maa, niin myös muuta kiinteän omaisuuden lunastamista koskevat vaatimukset;

d) riidat haitoista ja rasituksista, joita naapurin tulee toiselta kärsiä;

e) perunkirjoitustoimituksista johtuvat riidat;

f) testamentin valvomiset sekä perintöä ja testamenttia koskevat riidat; samoin kuin

g) vekseli- ja merioikeusjutut.

10. Toinen osasto käsittelee:

- a) riidat taloon ja siitä pois muuttamisesta;
- b) konkurssi- pesäero- ja vuosihaasteasiat;
- c) riidat paremmasta oikeudesta konkurssiin luovutettuun omaisuuteen;
- d) syytteet konkurssirikoksesta;
- e) hakemukset kadonneen henkilön julistamisesta kuolleeksi;
- f) hakemukset hukkaantuneen asiakirjan kuolettamisesta; sekä
- g) raastuvanoikeuden toimitettavat katselmukset ja arvioimiset.

11. Kolmas, neljäs, viides ja kuudes osasto käsittelevät kaikki ne jutut ja asiat, jotka nimenomaan eivät ole muun osaston käsiteltäviä.

Juttujen jakamisessa näiden osastojen kesken on noudatettava, että samanlaatuiset tärkeämmät jutut mikäli mahdollista tulevat saman osaston käsiteltäviksi.

Seitsemäs ja kahdeksas osasto käsittelevät raastuvanoikeuteen saapuneet pienentlaiset rikosasiat

12. Keskenään erottamattomassa yhteydessä olevat jutut on, edellä sanotun estämättä, saman osaston käsiteltävä.

Syytteet käräjärauhan rikkomisesta tahi muusta oikeuden edessä tehdystä pienentlaisesta rikoksesta käsittelee se osasto, jossa rikos on tapahtunut.

Palautettu asia sekä kuulustelun toimittaminen ja lausunnon antaminen aikaisemmin käsitellystä asiasta on sen osaston tehtävä, joka ennen on asiaa käsitellyt.

13. Asiat, jotka voidaan käsitellä haastetta edeltäpäin antamatta, niinkuin todistajain kuulustelun O. K:n 17 luvun 23 §:n johdosta tahi toisen tuomioistuimen tahi viranomaisen määräyksestä, meriselitykset, velkojanvalan tekemisen sekä saamisen ilmoittamisen marraskuun 9 päivänä 1868 muun muassa määräajasta velkomisasiossa annetun asetuksen 1 §:n mukaan, käsittelee se osasto, jolle asia on ilmoitettu.

14. Jos jonkin osaston työ tilapäisesti lisääntyy siinä määrin, ettei osasto vakinaisessa kokoonpanossaan voi tarpeen mukaisesti sitä suorittaa, tahi jos jonkin laajemman asian käsittelyä varten muutoin käy tarpeelliseksi, saa osasto sitä tarkoitusta varten kokoontua jaostoittain niin, kuin yhteinen raastuvanoikeus siitä lähemmin määrää.

15. Yhteisessä raastuvanoikeudessa johtaa puhetta oikeuspormestari tahi, hänen poissa ollessaan, virassa vanhin osastonpuheenjohtaja.

Oikeuspormestari on niinkään ensimmäisen osaston puheenjohtaja.

Raastuvanoikeuden ensimmäisen osaston varapuheenjohtaja sekä muiden osastojen puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat on, yhteisen raastuvanoikeuden siitä 6 kohdan mukaan tehtyä esityksen, Turun hovioikeuden määrättävä vuodeksi kerrallaan. Jos joku heistä vuoden varrella kuolemalli tahi muusta syystä eroaa, tulee yhteisen raastuvanoikeuden tehdä hovioikeudelle esitys toisen puheenjohtajan tahi varapuheenjohtajan määräämisestä eronneen sijaan; ja ryhtyköön yhteinen raastuvanoikeus sillä välin tarpeellisiin toimiin oikeuden jäsenluvun saattamiseksi tuomionvoipaan määrään.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja on poissa, johtaa puhetta vanhin läsnäoleva jäsen.

Seitsemännellä ja kahdeksannella osastolla johtaa puheenjohtajan poissa ollessa joku muu oikeuden lainoppinut jäsen puhetta.

16. Oikeuspormestari on vastuunalainen asiain tasaisesta kulusta

raastuvanoikeudessa ja sentähden velvollinen katsomaan, että oikeuden jäsenet sekä virka- ja palvelusmiehet asianmukaisesti täyttävät tehtävänsä.

17. Raastuvanoikeuden jäsenet, samoin kuin raastuvanoikeuden virka- ja palvelusmiehetkin, ovat velvolliset, muun virantoimitusjakonsa estämättä, jäävin tahi esteen ilmaantuessa, eri korvauksetta kutsusta hoitamaan virkaa toisen puolesta.

Sama koskee neljäätoista päivää lyhyemmäksi ajaksi myönnettyä virkavapautta, ellei yhteinen raastuvanoikeus ole toisin määrännyt.

Raastuvanoikeus on oikeutettu tuomionvoivan jäsenmäärän saavuttamiseksi lisjäsenekseen ottamaan asianajajan tahi muun siihen halukkaan lainoppineen henkilön.

18. Erityisessä työjärjestyksessä, jonka Turun hovioikeus kaupunginvaltuusmiehiä kuultuaan yhteisen raastuvanoikeuden ehdotuksesta raastuvanoikeudelle vahvistaa, mutta jommoisen maistraatille antavat läänin kuvernööri ja maistraatti, ei ole annettava ainoastaan niitä lisämääräyksiä raastuvanoikeudessa ja maistraatissa palvelevien virkamiesten velvollisuuksista ja tehtävistä, mitkä, sen johdosta mitä täten on säädetty ja määrätty, havaitaan tarpeellisiksi, vaan myös lähempiä määräyksiä vastamainittujen viranomaisten sekä raastuvanoikeuden eri osastojen istuntoajasta ynnä haasteiden antamis- ja pöytäkirjanpitotavasta kaikkineen mitä siihen kuuluu.

Maistraatin ja raastuvanoikeuden puheenjohtajain ja jäsenten tulee saada kahden kuukauden kesäloma, jos puolestaan asettavat maistraatin ja yhteisen raastuvanoikeuden hyväksymät jäsensijaiset, kuitenkin siten, että saman osaston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla tahi maistraatin kunnallispuormestarilla ja oikeusneuvosmiehellä ei saa yhtäaikaa olla tuollaista lomaa.

Ehdotus Helsingin raastuvanoikeuden työjärjestykseksi.

1 §.

Raastuvanoikeus kokoontuu osin yhteisesti, osin osastoittain, niinkuin tässä työjärjestyksessä tarkemmin sanotaan.

2 §.

Yhteinen raastuvanoikeus kokoontuu osin täysi-istuntoon, osin puheenjohtajainkokoukseen. Täysi-istuntoon ottavat osaa oikeuspuormestari ja kaikki raastuvanoikeudessa palvelevat vakinaiset neuvosmiehet, puheenjohtajainkokoukseen taas puormestari ja raastuvanoikeuden eri osastojen puheenjohtajat.

3 §.

Yhteisen raastuvanoikeuden täysi-istunnon tehtävänä on:

a) hovioikeudessa puoltaa sopivaa henkilöä hoitamaan oikeuspuormestarinvirkaa, kun tarve sitä vaatii, sekä ehdottaa ensimmäisen osaston varapuheenjohtaja, muiden osastojen puheenjohtajat ynnä toisen, kolmannen, neljännen, viidennen ja kuudennen osaston varapuheenjohtajat;

b) jakaa neuvosmiehet virantoimitukseen raastuvanoikeuden eri osastoille;

c) toimeen ottaa ja siitä erottaa raastuvanoikeuden virka- ja palvelusmiehet:

d) päättää, millä perusteilla jutut on jaettava raastuvanoikenden eri osastojen kesken;

e) raastuvanoikeuden jäsenten ja virkamiesten kesken jakaa pöytäkirjanpito sekä sakko- ja rangaistusluetteloista ynnä muista raastuvanoikeuden annettavista luetteloista johtuva työ, niin myös määrätä raastuvanoikeuden toimituskirjain antamistapa;

f) myöntää virkavapautta raastuvanoikeuden jäsenille ynnä virka- ja palvelusmiehille sekä määrätä viransijaiset;

g) jakaa osasto jaostoihin;

h) antaa raastuvanoikeudelta vaadittu lausunto, kun se ei koske toimenpidettä, johon tuomarinvirassa on ryhdytty tai ryhtymättä oltu; sekä

i) noudattaen mitä 17 §:ssä säädetään määrätä osastojen varsinaisten istuntojen aika.

4 §.

Yhteisen raastuvanoikeuden puheenjohtajainkokouksen tehtävänä on:

a) lähemmin järjestää juttujako raastuvanoikeuden eri osastojen kesken;

b) ratkaista, minkä osaston oikeastaan on otettava mikin saapunut asia käsiteltäväkseen; sekä

c) myöntää lupa julkisen asianajotoiminnan harjoittamiseen raastuvanoikeudessa.

b) kohdassa mainitusta päätöksestä ei saa valittaa.

5 §.

Raastuvanoikeuden osastoja on kahdeksan ja kuuluu:

ensimmäiseen osastoon oikeuspormestari ja kaksi oikeusneuvosmiestä;

toiseen, kolmanteen, neljänteen, viidenteen ja kuudenteen osastoon kuhunkin kolme oikeusneuvosmiestä; sekä

seitsemänteen ja kahdeksanteen osastoon kumpaiseenkin yksi oikeusneuvosmies ja kaksi ylimääräistä neuvosmiestä.

6 §.

Ensimmäinen osasto käsittelee

a) lainhuudatus-, kiinnitys-, holhous- ja avioehtoasiat sekä sellaisista asioista johtuvat riidat;

b) holhoojan tilitystä koskevat riidat;

c) riidat, jotka koskevat osatalokkaan ja naapurin oikeutta lunastaa kaupungissa oleva huoneus ja maa, niin myös muuta kiinteän omaisuuden lunastamista koskevat vaatimukset;

d) riidat häiöista ja rasituksista, joita naapurin tulee toiselta kärsiä;

e) perunkirjoitustoimituksista johtuvat riidat;

f) testamentinvalvomiset sekä perintöä ja testamentteja koskevat riidat; samoin kuin

g) vekseli- ja merioikeusjutut.

7 §.

Toinen osasto käsittelee:

a) riidat taloon ja siitä pois muuttamisesta;

b) konkurssi-, pesäero- ja vuosihaasteasiat;

c) riidat paremmasta oikeudesta konkurssiin luovutettuun omaisuuteen;

- d) syytteet konkurssirikoksesta;
- e) hakemukset kadonneen henkilön julistamisesta kuolleeksi;
- f) hakemukset hukkaantuneen asiakirjan kuolettamisesta; sekä
- g) raastuvanoikeuden toimitettavat katselmukset ja arvioimiset.

8 §.

Kolmas, neljäs, viides ja kuudes osasto käsittelevät kaikki ne jutut ja asiat, jotka nimenomaan eivät ole muun osaston käsiteltäviä.

Juttujen jakamisessa näiden osastojen kesken on noudatettava, että samanlaatuiset tärkeähköt jutut mikäli mahdollista tulevat saman osaston käsiteltäviksi.

9 §.

Seitsemäs ja kahdeksas osasto käsittelevät raastuvanoikeuteen saapuneet pienensaiset rikosasiat.

10 §.

Keskenään erottamattomassa yhteydessä olevat jutut on, edellä sanottuun estämättä, saman osaston käsiteltävä.

Syytteet käräjärauhan rikkomisesta tahi muusta oikeuden edessä tehdystä pienensaisesta rikoksesta käsittelee se osasto, jossa rikos on tapahtunut.

Palautettu asia sekä kuulustelun toimittaminen ja lausunnon antaminen aikaisemmin käsitellystä asiasta on sen osaston tehtävä, joka ennen on asiaa käsitellyt.

11 §.

Asiat, jotka voidaan käsitellä haastetta edeltäpäin antamatta, niinkuin todistajain kuulustelu O. K:n 17 luvun 23 §:n johdosta tahi toisen tuomioistuimen tahi viranomaisen määräyksestä, meriselitykset, velkojanvalan tekeminen sekä saamisen ilmoittaminen marraskuun 9 päivänä 1868 muun muassa määrääjasta velkomisasioissa annetun asetuksen 1 §:n mukaan, käsittelee se osasto, jolle asia on ilmoitettu.

12 §.

Jos jotakin rikosasiaa kolmannessa, neljännessä, viidennessä tahi kuudennessä osastossa käsitellessä käy selville, että asia olisi laatuunsa katsoen ollut vahvistetun työnjaon mukaan muun osaston käsiteltävä, ja jos tutkimus asiassa jo on alkanut, älköön se seikka yksin aiheuttako asian jäämistä sille osastolle, jonka oikeastaan olisi ollut asia käsiteltävä.

13 §.

Jos jonkin osaston työ tilapäisesti lisääntyy siinä määrin, ettei osasto vakinaisessa kokoonpanossaan voi tarpeenmukaisesti sitä suorittaa, tahi jos jonkin laajemman asian käsittelyä varten muutoin käy tarpeelliseksi, saa osasto sitä tarkoitusta varten kokoontua jaostoittain niin, kuin yhteinen raastuvanoikeus siitä lähemmin määrää.

14 §.

Yhteisessä raastuvanoikeudessa johtaa puhetta oikeuspormestari tahi, hänen poissa ollessaan, virassa vanhin osastonpuheenjohtaja.

Oikeuspormestari on niinikään ensimmäisen osaston puheenjohtaja. Muiden osastojen puheenjohtajat sekä ensimmäisen, toisen, kolmannen, neljännen, viidennen ja kuudennen osaston varapuheenjohtajat määrää hovi-oikeus, niinkuin 3 §:ssä on sanottu.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja on poissa, johtaa puhetta vanhin läsnäoleva jäsen.

Seitsemännellä ja kahdeksannella osastolla johtaa puheenjohtajan poissa ollessa joku muu oikeuden lainoppinut jäsen puhetta.

15 §.

Oikeuspormestari on vastuunalainen asiain tasaisesta kulusta raastuvanoikeudessa ja sentähden velvollinen katsomaan, että oikeuden jäsenet sekä virka- ja palvelusmiehet asianmukaisesti täyttävät tehtävänsä. Niinikään tulee oikeuspormestarin valvoa tässä työjärjestyksessä olevain ja yhteisen raastuvanoikeuden antamain, työnjakoa koskevain määräysten noudattamista. Oikeuspormestarin tulee niinikään, kun asianhaarat sen aiheuttavat, kutsuttaa yhteinen raastuvanoikeus täysi-istuntoon tahi puheenjohtajainkokoukseen.

Osastonpuheenjohtajan velvollisuutena on katsoa, että työssä noudatetaan säädettyä järjestystä, että pöytäkirjat jutuista ja asioista niin pian kuin mahdollista asianmukaisessa järjestyksessä laaditaan ja lähetetään, niin myös että asianomainen pöytäkirjanpitäjä sekä muut virka- ja palvelusmiehet täyttävät velvollisuutensa, mikäli osastoa koskee.

16 §.

Raastuvanoikeuden jäsenet, samoin kuin raastuvanoikeuden virka- ja palvelusmiehetkin, ovat velvolliset muun virantoimitusjakonsa estämättä, jäävin tahi esteen ilmaantuessa, eri korvauksetta kutsusta hoitamaan virkaa toisen puolesta.

Sama koskee neljäätoista päivää lyhyemmäksi ajaksi myönnettyä virkavapautta, ellei yhteinen raastuvanoikeus ole toisin määrännyt.

Raastuvanoikeus on oikeutettu tuomionvoivan jäsenmäärän saavuttamiseksi lisäjäsenekseen ottamaan asianajajan tahi muun siihen halukkaan lainoppineen henkilön.

17 §.

Raastuvanoikeuden eri osastot kokoontuvat, ellei yhteinen raastuvanoikeus poikkeustapauksissa toisin määrää, ensimmäinen osasto maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin, sekä muut osastot niinikään kukin kolmena päivänä viikossa. Asianomaisen puheenjohtajan kutsusta kokoontuvat osastot sitä paitsi ylimääräiseen istuntoon, kun sellainen on tarpeellinen.

Osaston varsinaisten istuntojen ajasta on ilmoitettava julkipanolla oikeuden ovella.

18 §.

Viimeistään viikon kuluessa kustakin istunnosta pitää raastuvanoikeuden pöytäkirjain ja muiden toimituskirjain olla valmiit tarkistettaviksi. Sittenkuin tarkistus on toimitettu ja puheenjohtaja tästä tehnyt merkinnän pöytäkirjaan, on pöytäkirjanpitäjän joutuisimmin toimitettava kaikki lähte-

vät toimituskirjat, niin että ne ovat valmiit asianomaisille annettaviksi laillisen toimitusajan kuluessa.

19 §.

Jos joku haluaa saada jäljennöksen pöytäkirjasta tai muusta asiakirjasta, ilmoittakoon siitä arkistossa. Jos konseptipöytäkirja jo on arkistoon annettu, on pyydetty jäljennös aktuaarin, muussa tapauksessa asianomaisen pöytäkirjanpitäjän, annettava aktuaarilta asiasta tiedon saatuaan.

Merkinnot raastuvanoikeuden diareihin ja julkisten haasteiden luetteloon on pöytäkirjanpitäjän tehtävä viimeistään istunnon jälkeisenä päivänä.

20 §.

Kun juttu on lykätty johonkin istuntoon päätöksen julistamista varten, on julistaminen aina toimitettava määräaikana.

21 §.

Raastuvanoikeuden pöytäkirjat kultakin vuodelta niihin kuuluvine sakko- ja rangaistus- sekä muine luetteloineen on annettava arkistoon niin aikaisin, että pöytäkirjan sitominen voi olla toimitettu ennen lokakuun 1 päivää sen jälkeisenä vuonna, minkä tuomiokirja käsittää. Näitä tuomiokirjoja ei saa muutoin kuin kuittia vastaan antaa arkistosta.

22 §.

Raastuvanoikeudessa pidetään seuraavia diareja, nimittäin: yhteisessä raastuvanoikeudessa: yhteistä diaria kaikkia siellä esiintyviä asioita varten;

ensimmäisellä osastolla: toista yhteistä diaria lainhuudatus-, kiinnitys-, holhous- ja avioehtoasioita sekä toista muita juttuja ja asioita varten;

toisella osastolla: toista yhteistä diaria konkurssi-, pesäero- ja vuosihaasteasioita sekä toista muita juttuja ja asioita varten;

kolmannella, neljännellä, viidennellä ja kuudennella osastolla, kullakin: toista diaria riitajuttuja ja asioita sekä toista rikosasioita varten; niin myös

seitsemännellä ja kahdeksannella osastolla, kumpaisellakin: yhtä diaria näissä osastoissa esiintyviä juttuja ja asioita varten.

Nämä diarit sekä yhteisen raastuvanoikeuden ja kunkin osaston jututluettelot hoitaa pöytäkirjanpitäjä, ja tulee niiden kunakin arkipäivänä kello kymmenestä kahteen olla käytettävänä oikeuden istuntohuoneessa tai arkistossa.

23 §.

Ensimmäisen osaston silmälläpidon alaisena ja sen lähemmän määräyksen mukaan on pidettävä sekä kaupungin holhouskirjaa että myös sen laatuista lainhuudatus- ja kiinnitysluetteloa, että rasitus- ja muita todistuksia osaston toimenpiteistä lainhuudatus- ja kiinnitysasioissa voidaan pyynnöstä viivyttämättä antaa.

24 §.

Haastehakemus, suullinen tai kirjallinen, annetaan aktuaarille, joka

heti lyhyesti kirjoittaa sen ynnä asian laadun sitä varten olevaan luetteloon. Jos aktuaari on epätietoinen siitä, mihin raastuvanoikeuden osastoon asia vahvistettujen perusteiden mukaan kuuluu, tulee hänen siitä viivyttämättä ilmoittaa oikeuspormestarille, joka voi päättää jaosta tai myös jättää sen yhteisen raastuvanoikeuden ratkaistavaksi.

Asianomainen puheenjohtaja määrää sitten, minä päivänä asia on otettava käsiteltäväksi. Kun useita asioita on määrätty samana päivänä käsiteltäviksi, on ne asianhaaran mukaan pantava kahdelle tai useammalle kellolyömälle.

Aktuaari on velvollinen edellä mainittuun luetteloon merkitsemään ajan, milloin asia tulee käsiteltäväksi, niin myös, minkä osaston käsiteltävä asia on.

25 §.

Jos kirjallista haastetta on haettu, tulee sen osaston puheenjohtajan, jonka osalle asia on tullut, antaa ja aktuaarille jättää haaste niin aikaisin, että hakija mikäli mahdollista vielä samana päivänä voi sen noutaa aktuaarin työhuoneesta. Jos on suullista haastetta pyydetty, tulee hakijan aktuaarilta tiedustella, minkä osaston käsiteltäväksi asia on joutunut ja minä päivänä se tulee käsiteltäväksi, minkä jälkeen hakijan itsensä tulee toimittaa asianomainen haastetuksi siihen. Jos julkista haastetta on haettu, ilmoittakoon aktuaari asian asianomaiselle osastolle ensi istunnossa.

Ennen kutakin istuntoa tulee aktuaarin asianomaisen osaston juttuluetteloon kirjoittaa ne jutut ja asiat, mitkä hänen 24 §:ssä mainitun luettelonsa mukaan silloin ovat osastossa käsiteltävät.

Ellei asianomainen puheenjohtaja ole saapuvilla, saa haasteen antaa muikin virantoimituksessa oleva osastonpuheenjohtaja.

26 §.

Kaupunginviskaalien ja muiden syyttäjien lähetteet ovat niinkään aktuaarin vastaanottavat sekä muutoinkin käsiteltävät niin, kuin 24 ja 25 §:ssä on sanottu. Aktuaari olkoon niinkään velvollinen vastaanottamaan 11 §:ssä mainitun ilmoituksen, jos sitä vaaditaan ja ilmoitus on kirjallisesti laadittu.

27 §.

Aktuaari vastaanottaa päällykseen suljettuina saapuneet valvontakirjat sekä lainhuudatus-, kiinnitys-, holhous- ja avioehtoasioissa raastuvanoikeuden istuntojen väliaikoina annetut hakemukset ja antaa nämä asiakirjat ensi istunnossa oikeudelle.

Niinkään on aktuaarin velvollisuus istuntojen väliaikoina vastaanottaa vetoraha ja tyytymättömyydenilmoitus sekä siitä asianomaiselle osastolle ensi istunnossa ilmoittaa, niin myös vastaanottaa, esitysmerkinnällä varustaa ja asianomaiselle puheenjohtajalle ennen ensi istuntoa jättää kaikki istuntojen väliaikoina saapuneet, raastuvanoikeudelle osoitetut kirjeet ja kirjelmät sekä avonaiset kirjoitukset. Näistä kirjoituksista niiden mukana ehkä seuraavine asiakirjoineen tulee aktuaarin pitää eri luetteloa.

Kunakin arkipäivänä tulee aktuaarin olla työhuoneessaan arkistossa saapuvilla kello kymmenestä kolmeen.

28 §.

Lähteväin toimituskirjain lunastus tulee sille, joka toimituskirjan laa-

tii, kuitenkin niin että raastuvanoikeuden, paitsi ensimmäisen osaston, antamain haasteiden lunastus jaetaan tasan asianomaisten osastojen puheenjohtajain kesken. Vetoraha jaetaan asian ratkaisuun osaa ottaneiden kesken siten, että puheenjohtaja saa kaksi sen vertaa kuin muut.

29 §.

Kussakin raastuvanoikeuden eri osastossa tulee olla täydellinen koelma tässä maassa voimassa olevia yleisiä sääntöjä ja asetuksia; eikä mitään niistä saa pitemmäksi eikä lyhyemmäksi ajaksi viedä pois istuntohuoneesta.

30 §.

Kustannukset asianomaiseen hovioikeuteen lähetettävän raastuvanoikeuden tuomiokirjan kappaleen sekä 3 §:ssä mainittujen sakko- ja rangaistusluetteloiden, asialuetteloiden ja selontekojen puhtaaksi kirjoittamisesta suoritetaan, laskun mukaan ja asianomaisen puheenjohtajan siihen kirjoitettua todistuksen, raastuvanoikeuden tarverahoista.

Muutoksia tilastokonttorin johtosääntöön.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli 1915 vuoden menosäännön vahvistaessaan tehnyt päätöksen¹⁾ amanuenssinviran perustamisesta tilastokonttoriin sekä antanut konttorin toimeksi esittää ehdotuksen mainitusta konttorin vakinaisen henkilökunnan lisäämisestä huhtikuun 25 päivänä 1911 vahvistettuun konttorin johtosääntöön jottuvaksi muutokseksi, lähetti konttori kirjelmässä joulukuun 6 päiväältä valtuustolle semmoisen ehdotuksen.

Asiaa esiteltäessä päätti²⁾ kaupunginvaltuusto, pääasiassa hyväksyen tilastokonttorin ehdotuksen, vahvistaa seuraavat:

Muutokset Helsingin kaupungin tilastokonttorin huhtikuun 25 päivänä 1911 vahvistettuun johtosääntöön.

3 §.

Konttorin vakinaisena henkilökuntana on johtaja, aktuari, amanuenssi sekä tarpeellinen määrä laskuapulaisia.

Tarvittaessa voidaan konttoriin myös ottaa ylimääräistä palveluskuntaa.

4 §.

Johtajan, joka ei ole oikeutettu pitämään muuta virkaa, joka on esteeksi hänen virkatoiminnalleen, valitsee kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin julistettua viran avonaisena haettavaksi kolmenkymmenen päivän kuluessa ja sittenkun rahatoimikamari oman lausuntonsa ohella on hakurijat lähettänyt valtuustolle.

Aktuarin ja amanuenssin nimittää virkaan rahatoimikamari, sittenkun virka sen toimesta on ollut julistettu kolmenkymmenen päivän kuluessa avonaisena haettavaksi ja johtaja on hakijoista antanut lausuntonsa.

¹⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 79. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 14 p. 27 §.

Johtaja, aktuari ja amanuessi otetaan epämääräiseksi ajaksi ja kuuden kuukauden molemminpuolisen irtisanomisen ehdolla.

6 §.

Aktuarin velvollisuutena on:

- 1) johtajan ohjeen mukaan olla hänelle apuna konttorissa suoritettavissa töissä;
- 2) hoitaa konttorin kirjastoa ja arkistoa;
- 3) huolehtia konttorin julkaisujen vaihdosta muiden koti- ja ulkomaisten laitosten kanssa; sekä
- 4) johtajan ollessa laillisesti estettynä hoitaa hänenkin tehtäviään.

7 §.

Amanuessin velvollisuutena on:

- 1) johtajan ja aktuarin osoituksen mukaan olla näiden apuna konttorissa suoritettavissa töissä;
- 2) hoitaa konttorin reistraattorintehtävät; sekä
- 3) aktuarin ollessa laillisesti estettynä hoitaa hänenkin tehtävänsä.

8 §.

Johtaja, aktuari, amanuessi ja vakinaiset laskuapulaiset saavat vuosittain, eivät kuitenkaan molemmat ensinmainitut yhtäaikaan, kuukauden kesälomaa, edellyttäen ettei kaupunginkassaa sen johdosta rasiteta eri menolla.

9, 10 ja 11 yhtä knin nykyiset 8, 9 ja 10 §.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan huhtikuun 15 päivänä 1913 antanut¹⁾ sosialilautakunnan toimeksi ottaa lähemmin valmisteltavaksi kysymyksen kunnallisen asunnonvälityksen järjestämisestä ja antaa valtuustolle seikkaperäisen ehdotuksen siitä, esitti lautakunta kirjelmässä²⁾ kesäkuun 4 päivältä 1915, että kaupunginvaltuusto päättäisi m. m.:

Asunnonvälitystoimiston perustaminen.

koetteeksi kolmen vuoden ajaksi, tammikuun 1 päivästä 1916 lukien, perustettavaksi Helsingin kaupungin asunnonvälitystoimiston nimisen kunnallisen toimiston vuokrahuoneistojen välitystä varten tämän kaupungin alueella; sekä

hyväksyä lautakunnan laatiman ehdotuksen mainitun toimiston johtosäännöksi.

Rahatoimikamarin annettua lausunnon²⁾ asiasta päätti³⁾ kaupunginvaltuusto äänestettyään:

vuokrahuoneistojen välitystä varten perustettavaksi Helsingin kaupungin asunnonvälitystoimiston nimisen kunnallisen toimiston koetteeksi kolmen vuoden ajaksi siitä päivästä lukien, minkä valtuusto sosialilautakunnan esityksestä vastedes määrää, sekä

vahvistaa seuraavan:

¹⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 201. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 38. — ³⁾ Valt. pöytäk. marrask. 16 p. 13 §; ks. myös tätä kert. siv. 72.

Helsingin kaupungin asunnonvälitystoimiston johtosäännön.

1 §.

Helsingin kaupungin asunnonvälitystoimiston tehtävänä on Helsingin kaupungin alueella olevien huoneistojen vuokrauksen välittäminen.

2 §.

Asunnonvälitystoimisto on Helsingin kaupungin sosialilautakunnan alainen.

3 §.

Enintään kaksi huonetta ja keittiön käsittävien asuinhuoneistojen välitys on maksuton.

Kaikesta muusta toimiston välittämästä vuokrauksesta on vuokraisäntä velvollinen vuokralletarjouksesta ilmoittaessaan suorittamaan välitysmaksua sosialilautakunnan vahvistaman taksan mukaan.

4 §.

Jos asunnonvälitystoimistolle ilmoitettu vuokralletarjous vuokrauksen johdosta tahi muusta syystä lakkaa, on vuokraisännän kahden päivän kuluessa siitä ilmoitettava toimistolle.

Siltä, joka ei noudata tätä määräystä tahi muita asunnonvälityksestä voimassa olevia sääntöjä, evättäköön määräajaksi oikeus välityksen käyttämiseen.

5 §.

Asunnonvälitystoimistoon asetetaan johtaja sekä tarpeelliset apulaiset.

Toimistonjohtajaksi valitsee sosialilautakunta hakemuksen perusteella siihen sopivan henkilön kuusikuukautisen molemminpuolisen irtisanomisajan varaten.

Toimistoapulaiset ottaa ja erottaa sosialilautakunta toimistonjohtajan ehdotuksesta.

Toimistonjohtajalla saa ainoastaan sosialilautakunnan suostumuksella olla muu toimi.

6 §.

Toimistonjohtajan tulee johtaa asunnonvälitystoimiston töitä ja ottaa niihin osaa sekä vastata niiden asianmukaisesta kulusta, ja on toimistonjohtaja eritoten velvollinen:

kutsusta olemaan saapuvilla sosialilautakunnan kokouksissa asunnonvälitystä tahi muita sen yhteydessä olevia, asumusoloja koskevia kysymyksiä käsiteltäessä;

sosiaalilautakunnalle asunnonvälitykseen nähden tekemään välitystoimiston toiminnan ja kehityksen vaatimat esitykset;

vastaamaan ja tekemään tilin toimistossa tahi sen puolesta kannetuista varoista; sekä

vuosittain ennen helmikuun loppua sosialilautakunnalle antamaan kertomuksen toimiston toiminnasta edellisenä kalenterivuotena.

7 §.

Sosiaalilautakunnalla on oikeus tämän asunnonvälitystoimiston johtosäännön perusteella säätää erityinen työjärjestys, vahvistaa välityksessä tarvittavien ilmoituskorttien ja luetteloiden kaavakkeet sekä antaa muita välitystoiminnassa tarpeelliseksi havaittuja määräyksiä.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan marraskuun 4 päivänä 1914 sekä hyväksynyt¹⁾ ehdotuksen kasvattilasten hoitoa koskevaksi uudeksi säännöksi ja päättänyt tälle ehdotukselle hankkia läänin kuvernöörin vahvistuksen että myös vahvistanut kasvatuslautakunnan johtosäännön, lähetti maistraatti kirjelmässä tammikuun 9 päivältä valtuustolle lääninhallituksen joulukuun 30 päivänä 1914 antaman lähetepäätöksen, jossa kaupunginvaltuuston käskettiin, sen johdosta että v. t. vaivashoidontarkastaja oli kuvernöörille antamassaan lausunnossa tehnyt mainittua ehdotusta vastaan eräitä muistutuksia sekä esittänyt johtosäännöstä poistettavaksi 32 §:ssä olevan säännöksen että vaivashoittoon kuuluvain lasten valvontaoikeus luovutettaisiin kasvatustalokuntaan asetetulle ammattiholhojalle, antaa vastine mainittuihin muistutuksiin ja esittää ne muutosehdotukset, joihin syytä saattoi olla.

Terveys- ja hoitolautakunnan, vaivashoitohallituksen ja kasvatuslautakunnan annettua lausunnot asiasta päätti²⁾ kaupunginvaltuusto kuvernöörille lähettää nämä lausunnot sekä omasta puolestaan, lausunnoissa esitettyihin näkökohtiin viitaten, esittää, että v. t. vaivashoidontarkastajan tekemät muistutukset eivät, koska ne olivat omansa vaikeuttamaan puheena olevalla alalla tarpeellisen käytännöllisen työn järjestämistä, jota kaupungin viranomaiset olivat tarkoittaneet ehdotuksillaan mikäli mahdollista edistää ja helpottaa, aiheuttaisi toimenpidettä.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli 1915 vuoden menosäännön vahvistamisen yhteydessä päättänyt³⁾, että musiikkilautakunnan tuli valvoa, että ruotsalaisten ja suomalaisten teatterien apurahoihin liittyviä ehtoja noudatettiin, sekä kehoittanut lautakuntaa, siinä tapauksessa että siten annettu tehtävä vaatisi tekemään muutoksia tai lisäyksiä sen johtosääntöön, laatimaan ja valtuustolle antamaan ehdotuksen siinä kohden, esitti lautakunta kirjelmässä helmikuun 3 päivältä, samalla ilmoittaen eräistä toimenpiteistä, joihin lautakunta oli mainitun päätöksen johdosta ryhtynyt, että puheena oleva lautakunnan laajennettu toimiala järjestettäisiin muuttamalla huhtikuun 28 päivänä 1914 vahvistetun lautakunnan johtosäännön 3 § lautakunnan sitä varten laatiman ehdotuksen mukaisesti.

Lausunto kasvattilasten hoitoa koskevan säännön sekä kasvatuslautakunnan johtosäännön ehdotusta vastaan tehtyjen muistutusten johdosta.

Musiikkilautakunnan johtosäännön 3 §:n muutos.

¹⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 160 ja seur. — ²⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 13 p. 4 §. — ³⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 144.

Asiaa esiteltäessä päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto vahvistaa edellä mainitun johtosäännön 3 §:n muutettuna seuraavaksi:

Muutoin on musiikkilautakunnan asiana:

- a) pitää silmällä ja tarkastaa kaupungin kannattamain musiikkiyri-
tysten johtoa sekä taiteellisessa että taloudellisessa suhteessa;
- b) myös valvoa, että kaupungin teatteriyrityksille myöntämät apu-
rahat käytetään tarkoituksiinsa sekä että tuollaisiin apurahoihin liittyvät
ehdot asianmukaisesti täytetään;
- c) vastaanottaa hakemuksia apurahain myöntämisestä kaupungin va-
kainaisesta rahasäännöstä musiikki- ja teatteriyrityksille sekä vuosittain
budjetinjärjestelyn yhteydessä rahatoimikamariin lähettää nämä hakemukset
oman lausuntonsa kera ja tarpeen mukaan ehdottaa kunkin apurahan naut-
timisehdot;
- d) antaa lausunto asioista, jotka kaupunginvaltuusto lähettää lauta-
kunnan valmisteltaviksi; sekä.
- e) tehdä alote toimialaansa kuuluvissa asioissa ja kaupunginvaltuus-
tolle antaa niistä ehdotuksia.

Kaupungin ter-
veydenhoito-
järjestyksen
ehdotus.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan syyskuun 21 päivänä 1909 maistraatin esityksestä²⁾ valinnut jäsenet siihen valio-
kuntaan, joka yhdessä maistraatin kanssa tarkastaisi terveydenhoito-
lautakunnan laatiman ehdotuksen Helsingin kaupungin terveydenhoito-
järjestykseksi sekä maistraatti oli sittemmin lautakunnalle palauttanut
asiassa syntyneet asiakirjat uuden ehdotuksen laatimiseksi, lähetti lau-
takunta kirjelmässä³⁾ huhtikuun 12 päivästä 1915 valtuustolle sem-
moisen ehdotuksen.

Asiaa uudestaan esiteltäessä päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto sitä val-
mistelevaan asettaa komitean, johon valittiin herrat Tollet, Lundqvist
ja Nevaulinna, ent. senaattori J. Serlachius, lääkintöneuvos A. Koski-
mies sekä asessori vapaaherra O. von Hellens.

Kaupungin sai-
raalaylihalli-
tuksen perusta-
minen sekä sai-
raalain tarkas-
tajan asettami-
nen.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan kesäkuun 10 päivänä 1913 terveydenhoitolautakuntaan ja rahatoimikamariin lau-
sannon saamiseksi lähettänyt⁵⁾ kysymystä kaupungin terveyden- ja
sairaanhoidon uudesti järjestämisestä valmistelemaan asetetun komitean
esityksen kaupungin sairaalaylihallituksen perustamisesta ja sairaalain-
tarkastajan asettamisesta ynnä ylihallituksen ohjesääntöehdotuksen
sekä eräisiin terveydenhoitolautakunnan ja kaupunginlääkärien johto-
sääntöjen pykäliin ehdotettujen muutosten hyväksymisestä, antoivat
terveydenhoitolautakunta ja rahatoimikamari lausunnot⁶⁾ asiasta, ja
ehdotti lautakunta, ettei sairaaloille yhteistä ylihallitusta perustettaisi,
mutta että sairaaloille asetettaisiin eri sairaalainjohtokunnat.

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 2 p. 14 §. — ²⁾ Ks. 1909 vuod. kert. siv. 127. —
³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 17. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 8 p. 7 §. — ⁵⁾ Ks. 1913
vuod. kert. siv. 205 ja seur. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 11.

Komitean annettua lausunnon¹⁾ terveydenhoitolautakunnan ehdotuksesta päätti²⁾ kaupunginvaltuusto äänestettyään:

että kaupungin sairaalain hallinto on, niin laajasti ja sillä tavoin kuin kaupunginvaltuusto erityisessä ohjesäännössä määrää, annettava toimeksi Helsingin kaupungin sairaalaylihallitus nimiselle yhteiselle keskushallitukselle; sekä

että sairaalain taloushallintoa johtamaan, silmällä pitämään ja tarkastamaan on asetettava erityinen, sairaalaintarkastaja niminen virkamies, semmoisin toimivalloin, kuin ylihallituksen ohjesäännössä tarkemmin määrätään.

Sitä vastoin lähetettiin ehdotukset uuden ylihallituksen ohjesäännöksi sekä terveydenhoitolautakunnan ja kaupunginlääkärien johtosääntöjen muutoksiksi terveydenhoitolautakuntaan lausunnon saamiseksi.

Terveydenhoitolautakunnan esitettyä eräitä muistutuksia ja muutosehdotuksia palautettiin³⁾ asia komiteaan lausunnon saamiseksi.

Komitea antoi tämän johdosta marraskuun 9:ntenä päivätyn mietinnön n:o 4⁴⁾ ehdotuksineen asiasta, mutta komitean ehdotus kaupungin sairaalaylihallituksen ohjesäännöksi palautettiin⁵⁾ äänestyksen johdosta komiteaan, lisättyinä herra Charpentierillä, jotta komitea tekisi ohjesääntöehdotukseen erinäisiä, pääasiallisesti muodollisia muutoksia, ja tuli komitean muiden ehdotusten käsittelyn jäädä siksi, kunnes komitea oli antanut uuden ehdotuksen ylihallituksen ohjesäännöksi.

Terveydenhoitolautakunnan kirjelmässä kesäkuun 10 päivältä tehdystä esityksestä päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto, että kaupungin alueelääkärintalouksien oli luettava seuraavat alueet:

Kaupungin ja-
kainen alue-
lääkärintalou-
siin.

eteläiseen alueeseen: kolmas, viides, kuudes, seitsemäs ja yhdeksäs kaupunginosa sekä näiden edustalla sijaitsevat saaret Blekholma, Rysänsaari, Puolimatkansaaari, Hernesaari ja Munkkisaari;

pohjoiseen alueeseen: ensimmäinen, toinen, neljäs ja kahdeksas kaupunginosa ynnä Ruoholahden täytetyllä osalla sijaitsevat varastopaikat ja Lapinniemen edustalla sekä neljännen kaupunginosan lounaispuolella sijaitsevat saaret Sulhanen, Morsian, Iso ja Pikku Pässä, kaupungin omistama osa Merholmaa, Sellari, Jätkäsaari ja Utteri, Korkeasaari, Vrakholma ja Nihti sekä ensimmäisen kaupunginosan itäpuolella sijaitseva Tervasaari;

Töölön alueeseen: kolmastoista, neljästoista ja viidestoista kaupunginosa sekä Eläintarha ja kaupunkiin yhdistetty alue rautatielinjan länsi- ja Bölen talon lounaispuolella ynnä näiden alueiden länsipuolella sijaitsevat saaret Pukkisaari, Seurasaaari, Rajasaari, Taivalsaari ja Ourat;

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 21. — ²⁾ Valt. pöytäk. toukok. 25 p. 19 §; ks. myös tätä kert. siv. 73. — ³⁾ Valt. pöytäk. marrask. 2 p. 7 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 61. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. marrask. 30 p. 6 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. syysk. 7 p. 22 §.

Kallion eteläiseen alueeseen: Siltasaari, Eläintarhan huvilat (myöskin rautatielinjan länsipuolella sijaitsevat), kymmenennen kaupunginosan eteläpuoli Lintulahdenkatuun asti pohjoisessa sekä yhdenentoista kaupunginosan eteläpuoli siihen rajaan asti pohjoisessa, jonka muodostavat Castrénkatu Toiseen linjaan asti, Toinen linja Lönnrotkatuun asti, Lönnrotkatu, Itäinen Papinkatu Agrikolakatuun asti, Agrikolakatu, Agrikola- ja Sakarinkadun välinen Pengerkatu ja Sakarinkatu Pengerkadun itäpuolella Itäiseen viertotiehen asti;

Kallion pohjoiseen alueeseen: yhdestoista kaupunginosa edellä mainitun rajaviivan pohjoispuolella;

Sörnäsän alueeseen: kahdestoista kaupunginosa sekä kymmenennen kaupunginosan pohjoispuoli Lintulahdenkadusta pohjoiseen ynnä saaret Kana, Hanaholma, Sumppari ja Sinivuoremaa;

Hermannin alueeseen: kaupunkiin yhdistetty alue rautatielinjan pohjoispuolella Sörnäsän lastauspaikkaan asti ja emäradan itäpuolella;

Bölen alueeseen: Bölen talo sekä kaupunkiin yhdistetty alue Töölön alueen pohjois- ja emäradan länsipuolella.

Sen ohessa määräsi kaupunginvaltuusto, että naispuolisen lääkärin toimialaan samoin kuin tähänkin asti kuului velvollisuus antaa lääkärintapua n. s. naistauteja poteville naisille koko kaupungissa sekä sitä paitsi I, II, III ja VIII kaupunginosassa ynnä Siltasaarella asuville naisille ja enintään viisitoistavuotiaalle lapsille.

Tehokkaan
asuntotarkas-
tuksen järjestä-
minen.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan huhtikuun 15 päivänä 1913 antanut¹⁾ terveydenhoitolautakunnan toimeksi esittää täydellisen ehdotuksen tehokkaan asuntotarkastuksen järjestämistä tarkoitukselliseksi toimenpiteiksi, ehdotti lautakunta kirjelmässä²⁾ lokakuun 15 päivästä 1914, että kaupunginvaltuusto semmoisen tarkastuksen aikaansaamiseksi päättäisi kaupungin palvelukseen asetettavaksi asuntotarkastajan ynnä yhden mies- ja kaksi naispuolista tarkastusapulaista sekä kanslia-apulaisen ja sen ohessa vahvistaa kirjelmän oheisen ehdotuksen Helsingin kaupungin asuntotarkastuksen johtosäännöksi.

Sittenkuin rahatoimikamari oli antamassaan lausunnossa²⁾ m. m. ehdottanut perustettavaksi terveydenhoitolautakunnan alaisen asuntotarkastajanviran, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto äänestettyään:

tehokkaan asuntotarkastuksen aikaansaamiseksi tammikuun 1 päivästä 1916 asettaa asuntotarkastajan ynnä yhden mies- ja yhden naispuolisen tarkastusapulaisen sekä kanslia-apulaisen;

käskää terveydenhoitolautakunnan julistaa asuntotarkastajan viran avonaiseksi niin hyvissä ajoin, että kaupunginvaltuusto voi sen täyttää ennen 1915 vuoden umpeen menemistä; sekä

vahvistaa seuraavan:

¹⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 201 — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 53 vuod. 1914. — ³⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 2 p. 9 §; ks. myös tätä kert. siv. 77.

Helsingin kaupungin asuntotarkastuksen johtosäännön.

1 §.

Asuntotarkastuksen, joka on terveydenhoitolautakunnan johdon ja silmälläpidon alainen, tehtävänä on pitää silmällä kaupungin asumusoloja, ja tulee asuntotarkastuksen sitä varten erittäinkin:

tarkastaa asuntojen terveydellisiä oloja;

avustaa asianomaisia kunnan viranomaisia niiden asuntoyritysten silmälläpidossa, joille kaupunki on määräehdoin myöntänyt jonkinlaisia etuja; ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin tarkastuksessa ilmisaatujen epäkohtain poistamiseksi; sekä

ylipäättään toimia asumusolojen parantamiseksi sekä asuntojen laatua ja hoitoa että niiden käyttöä silmällä pitäen.

2 §.

Tarkastus käsittää jokaisen asuinhuoneiston, jossa sen laillisesti saa toimittaa, ja on mikäli mahdollista toimitettava vähintään kerran vuodessa työväenasunnoissa sekä huoneissa, jotka työnantaja on luovuttanut apulaisten, työntekijäin ja oppilasten makuupaikaksi, niin myös sellaiselle ton- tille rakennetuissa huoneistoissa, jota luovutettaessa tarkastusvalta on kaupungille varattu.

Tarpeen vaatiessa ulotetaan asuntotarkastus tekeillä oleviin asuinrakennuksiin.

Asuntotarkastus käsittää myös sellaiset asunnon ympäristössä esiintyvät seikat, jotka voivat vaikuttaa asunnon terveydellisiin oloihin.

3 §.

Asuntotarkastusta hoitaa asuntotarkastaja ynnä tarpeellinen määrä sekä mies- että naispuolisia tarkastusapulaisia ja tarvittava kansliahenkilökunta.

4 §.

Asuntotarkastajan velvollisuutena on:

1) Itsekohtaisesti tahi tarkastusapulaisten kautta toimittaa 1 ja 2 §:ssä mainitut tarkastukset;

2) antamalla neuvoja ja ohjeita sekä vuokraisännille että vuokralaisille koettaa saada korjatuiksi asunnoissa huomattavat epäkohdat sekä asianomaisen niskoittellessa tai, jos asianhaarat muutoin vaativat, tästä ilmoittaa terveydenhoitolautakunnalle tahi ensimmäiselle kaupunginlääkärille asianmukaiseen toimenpiteeseen ryhtymistä varten;

3) kaikista toimitetuista tarkastuksista pitää päiväkirjaa sekä kustakin tarkastetusta huoneistosta laatia terveydenhoitolautakunnan vahvistaman kaavakkeen mukaan asunnonselitys, jolloin myös on muistiin kirjottettava kaikki ne toimenpiteet, joihin asuntotarkastus taikka myös terveydenhoitolautakunta tahi muu viranomainen on kuhunkin huoneistoon nähden ryhtynyt;

4) toimittaa terveydenhoitolautakunnan, ensimmäisen kaupunginlääkärin tai muiden kunnan viranomaisten terveydenhoitolautakunnan välityksellä antamat tehtävät asuntotarkastuksen alalla, ja siinä kohden erittäin olla apuna asuntotilastollisissa, asuntoterveydellisissä ja asuntopoliittisissa selvityksissä;

5) kutsusta ottaa osaa sosialilautakunnan kokouksiin tärkeämmän laatuista asuntopoliittisia kysymyksiä käsiteltäessä;

6) lähinnä pitää silmällä, että asuntotarkastuksen palveluskunta asianmukaisesti täyttää tehtävänsä; sekä

7) asuntotarkastuksen toiminnasta terveydenhoitolautakunnalle antaa kuukausittain raportti sekä ennen helmikuun umpeen menemistä kertomus edelliseltä kalenterivuodelta.

5 §.

Asuntotarkastajaksi valitsee kaupunginvaltuusto, sittenkuin terveydenhoitolautakunta on julistanut viran avonaisena haettavaksi, lautakunnan ehdotuksesta henkilön, jolla on hyvät tiedot asuntokysymystä koskevissa terveydellisissä, teknillisissä ja sosialisissa asioissa.

Asuntotarkastaja asetetaan virkaan kuusikuukautisen molemminpuolisen irtisanomisen ehdolla.

6 §.

Tarkastusapulaisen tulee olla asuntotarkastajan apuna hänen toimituksissaan ja tehtävissään sekä tarkastajan käskystä suorittaa tähän kuuluvia tehtäviä, ollen miespuolisen apulaisen varsinkin huolehdittava asuntojen teknillisistä parannuksista, jota vastoin naispuolisen apulaisen etusijassa tulee antaa oikeata asuntohoitoa koskevia ohjeita.

Tarkastusapulaisiksi ottaa terveydenhoitolautakunta hakemuksesta ja asuntotarkastajan ehdotuksesta kuusikuukautisin molemminpuolisin irtisanomisehdoin toimeen sopivia henkilöitä, ja tulee miespuolisen apulaisen omata teknillisiä tietoja rakennusammattissa ja naispuolisen apulaisen olla perehtynyt sosialiseen menestystyöhön.

7 §.

Tarpeellisen kansliahenkilökunnan ottaa terveydenhoitolautakunta toimeen asuntotarkastajan ehdotuksesta.

8 §.

Asuntotarkastajalla enempää kuin tarkastusapulaisillakaan ei saa terveydenhoitolautakunnan luvatta olla muuta virkatointia.

9 §.

Terveydenhoitolautakunnan tulee tämän johtosäännön pohjalla antaa asuntotarkastajalle erityinen työjärjestys sekä muita tarpeellisiksi havaittuja määräyksiä.

Sittenkuin terveydenhoitolautakunta oli kirjelmässä lokakuun 28 päivältä kaupunginvaltuustolle lähettänyt lautakunnalle saapuneet asuntotarkastajanvirkaa koskevat hakemukset sekä samalla esittämistään syistä jättänyt valtuuston ratkaistavaksi, miten viran täyttämässä olisi meneteltävä, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto, että asuntotarkastajanvirkaa ei ollut nykyään vakinaisesti täytettävä, sekä määräsi avus-

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 30 p. 13 §.

tävän rakennustarkastajan L. Mallanderin tammikuun 1 päivästä 1916 toistaiseksi eri korvauksetta hoitamaan mainittua virkaa, mutta nauttimalla avustavan rakennustarkastajan virkaan liittyvän palkan.

Terveydenhoitolautakunnan kirjelmässä lokakuun 21 päivästä tehdystä esityksestä päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto, kumoamalla seuraavat kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratoriiin nähden voimassa olevat määräykset, nimittäin työjärjestyksen tammikuun 30 päivästä 1912, johtajan johtosäännön toukokuun 26 päivästä 1903, assistentin johtosäännön samalta päivästä ja bakteriologin johtosäännön marraskuun 17 päivästä 1908, vahvistaa seuraavan:

Kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratorian johtosääntö.

Helsingin kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratorin johtosäännön.

1 §.

Helsingin kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratorio, joka on terveydenhoitolautakunnan alainen, on aiottu yleiseen terveydenhoitoon tai ravintoaineiden, kauppatavarain y. m. terveydelliseen laatuun kohdistuvia kemiallisia, fysikaalisia, bakteriologisia ja serologisia tutkimuksia varten. Laboratoriossa on kemiallinen ja bakteriologinen osasto, joilla kumpaiselakin on eri johtajansa. Kemiallisen osaston johtaja on samalla koko laboratorin johtaja.

Laboratorioin asetetaan assistentti kemialliselle osastolle sekä tarpeellinen henkilökunta ja palvelijasto.

2 §.

Kemiallisella osastolla, joka on yleisölle avoinna kolme tuntia päivittäin terveydenhoitolautakunnan määräämänä aikana, toimitetaan etusijassa ne tutkimukset, mitkä terveydenhoitolautakunta tai ensimmäinen kaupunginlääkäri tai näiden välityksellä muut kaupungin viranomaiset ovat laboratorin tehtäväksi antaneet. Kuitenkin voidaan vähemmän laajoja tutkimuksia osastonjohtajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaan toimittaa kaupungissa asuvan yksityishenkilönkin sekä toisen kunnan ja toisella paikkakunnalla asuvain henkilöjen varalle, jos laboratorin aika ja käytettävänä olevat työvoimat sen sallivat.

Bakteriologisella osastolla tutkittaviksi voivat näytteitä antaa sekä kaupungin terveydenhoitoviranomaiset ja sairaalat että lääkärit ja yksityiset, kaupungissa asuvat henkilöt. Maaseudulta vastaanotetaan ainoastaan lääkärien lähettämiä näytteitä.

3 §.

Laboratorin kemiallisen osaston johtajan tulee olla taitava toimittamaan kemiallisia tutkimuksia, erittäinkin ravinto- ja nautintoaineiden ynnä muiden terveydellisessä suhteessa tärkeiden tavarain ja aineiden tutkimuksia, sekä olla perehtynyt bakteriologiaan. Bakteriologisen osaston johtajan tulee olla tässä maassa oikeutettu lääkäri sekä perehtynyt tämän osaston toimialaan kuuluviin bakteriologiaan ja serologiaan tutkimuksiin.

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 30 p. 12 §; ks. myös tätä kert. siv. 81.

Osastonjohtajat, joista kemiallisen osaston johtaja ei saa pitää eikä hoitaa muuta virkatointia, ottaa kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakunnan esityksestä kuusikuukautisen molemminpuolisen irtisanomisen ehdolla.

Assistentin, jonka pitää olla täysin perehtynyt kemiallisiin analyyseihin ja sen ohessa tuntea bakteriologiaa, ottaa terveydenhoitolautakunta laboratorioin johtajan esityksestä niinkään kuusikuukautisen molemminpuolisen irtisanomisen ehdolla.

Muun henkilökunnan ottaa johtaja.

Johtajat saavat, olematta velvolliset palkkaamaan viransijaista, vuosittain kuukauden kesälomaa terveydenhoitolautakunnan määräämänä aikana.

4 §.

Kemiallisen osaston johtajan velvollisuus on, laboratorioin johtajana:

valvoa laboratorioin toimintaa ja jakaa työt laboratorioin eri osastojen kesken;

katsoa, että laboratorioissa pidetään kaikkien siellä toimitettujen tutkimusten ja niiden tulosten täydellistä luetteloa;

valvoa toimitetuista tutkimuksista kertyneiden maksujen kirjanpitoa sekä kuukausittain toimittaa nämä maksut asianomaiseen paikkaan; ynnä terveydenhoitolautakunnalle kuukausittain antaa kertomus laboratorioin toiminnasta sekä vuosittain ennen helmikuun loppua vuosikertomus; kemiallisen osaston johtajana:

johtaa ja toimittaa tutkimuksia kemiallisella osastolla;

tutkituttaa ja tutkia semmoisia kaupungissa kaupan pidettyjä ravintoaineita, juomatavaroita ja nautintoaineita sekä muita kauppatavaroita, joiden laadulla on merkitystä terveydelliseltä kannalta;

antaa terveydenhoitolautakunnan vaatimat lausunnot; sekä

kunakin arkipäivänä olla laboratorioissa tavattavana vähintään kaksi tuntia terveydenhoitolautakunnan määräämänä aikana.

5 §.

Bakteriologisen osaston johtajan velvollisuutena on:

olla laboratorioissa tavattavana ainakin tunti päivässä terveydenhoitolautakunnan määräämänä aikana;

mahdollisimman joutuisasti tutkia tauteja synnyttävien bakterien olemassaoloa lääkärin, sairaalain tahi yksityishenkilöjen sitä varten laboratorioin lähettämässä tahi laboratorioin hankituissa tutkimusnäytteissä sekä diagnostisessa tarkoituksessa toimittaa lääkärin tahi sairaalain pyytämiä serologisia tutkimuksia ja kohta tutkimuksen päätyttyä saattaa tulos asianomaisten tiedoksi;

terveydenhoitolautakunnan tahi ensimmäisen kaupunginlääkärin toimenannosta suorittaa kaikki sellaiset bakteriologiset tutkimukset, jotka tarkoittavat tartuntalähteiden ja kulkutautien tahi muiden kaupungissa liikkuvain bakteritautien leviämisteiden selville saamista;

kemiallisen osaston johtajan vaatiessa olla tälle avullisena sellaisten bakteriologisten tutkimusten toimittamisessa, mitkä terveydenhoitolautakunta tahi ensimmäinen kaupunginlääkäri on antanut laboratorioin tehtäväksi;

pitää tarkkaa päiväkirjaa kaikista toimittamistaan tutkimuksista ja kuukausittain johtajalle antaa selonteko toiminnastaan: sekä

ennen tammikuun loppua laboratorioin johtajalle antaa selonteko kaikista edellisestä vuonna suorittamistaan töistä liitettäväksi laboratorioin toiminnasta annettavaan vuosikertomukseen.

6 §.

Assistentin velvollisuus on:

suorittaa kaikki virkatehtävänsä alaan kuuluvat työt ja tutkimukset, jotka osaston johtaja antaa hänen toimekseen; edustaa johtajaa tämän ollessa virkaan kuuluvain töiden tahi lyhyenlaisen taudin tähden estettynä olemasta laboratorioissa saapuvilla; sekä jos terveydenhoitolautakunta hänet siihen määrää, toimia johtajan viransijaisena tämän nauttiessa kesälomaa tahi virkavapautta.

7 §.

Terveydenhoitolautakunnan, ensimmäisen kaupunginlääkärin, jonkin kaupungin sairaalan johtajan tahi terveystoimiston johtajan taikka kaupungin muun viranomaisen tai virkamiehen pyynnöstä yleisen terveydenhoidon hyväksi toimitettu tutkimus on maksuton. Muusta tutkimuksesta suoritetaan maksu terveydenhoitolautakunnan ehdottaman ja kaupunginvaltuuston vahvistaman taksan mukaan.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan huhtikuun 7 päivänä 1914, antanut¹⁾ terveydenhoitolautakunnan toimeksi valtuustolle laatia ehdotuksen lihantarkastusaseman johtosäännöksi, lähetti lautakunta kirjelmässä²⁾ seuraavan elokuun 26 päivältä valtuustolle semmoisen ehdotuksen.

Lihantarkastusaseman johtosääntö.

Rahatoimikamarin annettua lausunnon³⁾ ehdotuksesta vahvisti³⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan:

Helsingin kaupungin lihantarkastusaseman johtosäännön.

1 §.

Lihantarkastukseen nähden Helsingin kaupungissa määrättyjä toimituksia sekä kaupungin lihantarkastusaseman asiana muutoin olevia tehtäviä varten on siihen asetettu johtaja, vanhempi ja nuorempi tarkastuseläinlääkäri, kassanhoitaja sekä tarpeellinen määrä apulaisia ja palvelusmiehiä.

2 §.

Johtajan ja tarkastuseläinlääkärien tulee olla Suomessa oikeutettuja eläinlääkärejä, minkä ohessa johtajalla ja vanhemmalla tarkastuseläinlääkärillä tulee olla kokemusta lihantarkastuksessa ja bakteriologiassa.

3 §.

Johtajan, vanhemman tarkastuseläinlääkärin ja kassanhoitajan ottaa

¹⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 174. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 8. — ³⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 13 p. 7 §; ks. myös tätä kert. 79 ja 80.

kaupunginvaltuusto toimeen molemminpuolisin kuuden kuukauden irtisanomisehdoin.

Terveydenhoitolautakunnan asia on julistaa virat avonaisina kolmenkymmenen päivän kuluessa lautakunnalta haettaviksi sekä kaupunginvaltuustolle lähettää hakukirjat esityksineen virkain täyttämisestä.

Nuoremman tarkastuseläinlääkärin asettaa terveydenhoitolautakunta johtajaa kuultuaan molemminpuolisin kolmen kuukauden irtisanomisehdoin.

Apulaiset ja palvelijaston ottaa ja erottaa johtaja.

4 §.

Johtajan velvollisuus on:

1) johtaa ja valvoo lihantarkastusasemaa sekä järjestää laitoksen palveluksessa olevain virka- ja palvelusmiesten toiminta;

2) epäilyttävissä tapauksissa viime kädessä ratkaista, voiko tutkitun lihan hyväksyä vai ei:

3) johtaa laitoksen laboratoriaa;

4) katsoa, että lihantarkastusasemalla pidetään tarpeellisia kirjoja, sekä pitää silmällä sen omaisuutta ja tavaroita;

5) tarpeen mukaisesti valvoa aseman rahankannantaa sekä kuukausittain rahatoimikamariin antaa tili kertyneistä varoista; niin myös

6) terveydenhoitolautakunnalle antaa kuukausiraportit aseman toiminnasta sekä helmikuun kuluessa kertomus edelliseltä vuodelta.

Johtajan poissa tahi virkavapaana ollessa tulee vanhemman tarkastuseläinlääkärin hoitaa johtajan tehtävät.

5 §.

Kassanhoitajan, jonka on pantava kannantatakuu 3,000 markasta, tulee päivittäin toimittaa kertyneet varat rahatoimikonttoriin.

6 §.

Aseman henkilökunnan tulee työnjakoon nähden noudattaa johtajan siitä antamia määräyksiä.

7 §.

Johtajalla, tarkastuseläinlääkäreillä ja kassanhoitajalla on oikeus saada kuukauden kesäloma terveydenhoitolautakunnan hyväksyminä aikoina ja muulla henkilökunnalla kahden viikon kesäloma lihantarkastusaseman johtajan määrääminä aikoina.

8 §.

Lihantarkastusaseman palveluksessa olevat eläinlääkärit eivät saa harjoittaa eläinlääkärinammattia eivätkä myöskään terveydenhoitolautakunnan luvatta pitää eikä hoitaa muuta virkaa.

9 §.

Lihantarkastusasema pidetään avoinna terveydenhoitolautakunnan määrääminä aikoina.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan joulukuun 1 päivänä 1914 päättänyt¹⁾ virkavuosien lukemisoikeuden hankkimiseksi k. senaatilta kaupungin lihantarkastusaseman johtajalle E. S. Boxströmille, saman aseman vanhemmalle tarkastuseläinlääkärille J. O. A. Lindströmille ja nuoremmalle tarkastuseläinlääkärille Å. V. Hällforsille sekä teurastamon johtajalle V. Kankaanpäälle, lääkintöhallitukselta anoa heille määräystä edellä mainittuihin virkoihinsa, ilmoitti maistraatti kirjelmässä mainitun joulukuun 30 päivältä lääkintöhallituksen saman kuukauden 22 päivänä antaneen semmoiset määräykset.

Asiaa undestaan esiteltäessä päätti²⁾ kaupunginvaltuusto senaatilta anoa, että edellä mainituille viranpitäjille suotaisiin oikeus lukea virkavuosia siitä ajankohdasta lähtien, jolloin heidät kukin oli toimeen otettu.

Sittemmin lähetti³⁾ maistraatti kirjelmässä marraskuun 24 päivältä kaupunginvaltuuston tiedoksi jäljennöksen senaatin edellisen lokakuun 20 päivänä antamista päätöksistä, joista kävi selville, että senaatti oli oikeuttanut edellä mainitut viranpitäjät, lukuun ottamatta johtaja Boxströmiä, joka oli sillä välin kuollut, virkaylennykseen ja eläkkeeseen nähden valtion virassa lukemaan hyväkseen sen ajan, minkä he, lukien joulukuun 22 päivästä 1914, jolloin lääkintöhallituksen määräykset oli annettu, heinäkuun 27 päivään 1915, jolloin asia oli esitelty senaatissa, olivat olleet edellä mainituissa viroissaan kaupungin palveluksessa.

Kirjelmässä maaliskuun 20 päivältä lähetti maistraatti valtuustolle k. senaatin maanviljelystoimituskunnan kirjeen saman kuukauden 11 päivältä, josta kävi selville, että senaatti oli kaupunginvaltuuston marraskuun 17 päivänä 1914 tekemästä esityksestä⁴⁾ mainittuna maaliskuun 11 päivänä määrännyt, että kaupungin lihantarkastusasema ja teurastamo oli juoksupunnusvaakain käyttämiseen nähden katsottava semmoiseksi laitoksiksi, joista säädetään heinäkuun 16 päivänä 1886 mittain, painojen ja punnitsimien vakauksesta ja leimauksesta annetun ohjesäännön 22 §:ssä, semmoisena kuin mainittu pykälä on heinäkuun 14 päivänä 1899 annetussa asetuksessa.

Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ että senaatin päätös oli saatettava edellä mainittujen laitosten tiedoksi.

Kirjelmässä joulukuun 30 päivältä 1914 lähetti maistraatti kaupunginvaltuustolle läänin kuvernöörin edellisen marraskuun 18 päivänä antaman päätöksen vahvistettuine sääntöineen Helsingin teurastamo-osakeyhtiön käyttämässä teurastamossa teurastettujen eläinten lihan tarkastamisesta.

Lihantarkastusaseman virkailijain ja teurastamon johtajan virkavuosien lukeminen.

Lupa käyttää juoksupunnusvaakoja lihantarkastusasetelmalla ja teurastamossa.

Vahvistettu sääntö Helsingin teurastamo-osakeyhtiön teurastamossa teurastettujen eläinten lihan tarkastamisesta.

¹⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 193. — ²⁾ Valt. pöytäk. helmik. 2 p. 5 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 14 p. 2 §. — ⁴⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 175. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 13 p. 2 §.

Jäljennös säännöstä, joka oli vahvistettu kaupunginvaltuuston syyskuun 22 päivänä 1914 tekemän päätöksen¹⁾ mukaisesti, oli lähetettävä²⁾ terveydenhoitolautakunnalle, sopivalla tavalla saatettavaksi yleisön tiedoksi.

Uusi sääntö
maito- ja
kermakaupasta
kaupungissa.

Kirjelmässä³⁾ joulukuun 10 päivältä 1914 mainitsi terveydenhoitolautakunta m. m. niiden tietojen johdosta, joita lautakunnalle oli kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratoriolta saapunut täällä kaupan tarjotun maidon viimeaikaisesta laadusta, antaneensa erään valiokunnan toimeksi ottaa käsiteltäväksi kysymyksen kaupungin maitokaupan järjestämisestä.

Kun täällä kaupan pidettyä maitoa koskevat tähänastiset tutkimukset, joiden pääasiallisena tarkoituksena oli ollut saada selville, oliko maito väärentämätöntä vai ei, eivät voineet antaa täysin luotettavaa kuvaa maidon laadusta terveydellisessä suhteessa, oli valiokunta pitänyt suotavana, että hetimiten myös toimitettaisiin tutkimuksia täällä kaupan pidetyn maidon puhtauden, kestävyuden, happamuuden ja bakteripitoisuuden selville saamiseksi. Kaupungin laboratoriossa oli sen tähden kesäkuun 1 ja marraskuun 1 päivän välisenä aikana 1914 toimitettu tuollaisia täydentäviä tutkimuksia. Näistä tutkimuksista oli käynyt selville, että suuri osa täällä kaupan pidettyä maitoa oli terveydellisessä suhteessa kaikkea muuta kuin tyydyttävää, mihin vielä tuli lisäksi, että terveydenhoitolautakunnan puolesta ei toistaiseksi ollut voitu mitenkään tarkastaa tuotantopaikkain terveydellisiä oloja eikä maidon sikäläistä käyttelyä. Tällä alalla nykyään vallitsevain epäkohdaintain poistamiseksi oli pidetty tarpeellisena perin pohjin laatia uudestaan Helsingin maitokaupasta nykyään voimassa olevat säännöt. Siinä mielessä oli valiokunta tutustunut erinäisissä Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Saksan kaupungeissa maitokaupasta voimassa oleviin määräyksiin, minkä ohessa eräs valiokunnan jäsen oli Skandinaviassa tutkinut siellä maitokaupasta voimassa olevia sääntöjä sekä sikäläistä maidontarkastuksen järjestämistapaa. Siten saadun kokemuksen nojalla oli valiokunta laatinut ehdotuksen Helsingin maitokauppaa koskeviksi säännöiksi.

Mainitun ehdotuksen, jonka terveydenhoitolautakunta oli tarkastanut ja eräin vähäisin muutoksin hyväksynyt, lähetti lautakunta kaupunginvaltuuston vahvistettavaksi.

Asiaa esitellessä päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto antaa sen valmistettavaksi komitealle, johon valittiin herrat Idman, Frey, Tulenheimo ja Listo, ylimäär. professori E. Ehrnrooth sekä filosofiantohtori G. A. Bredenberg.

¹⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 175. — ²⁾ Valt. pöytäk. helmik. 2 p. 2 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 3. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. helmik. 2 p. 6 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 16.

Komitea antoi huhtikuun 21:ntenä päivätyn mietinnön¹⁾ asiasta sekä esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

hyväksyä mietinnön oheisen, komitean tarkastaman ehdotuksen säännöksi maidon ja kerman kaupasta Helsingissä;

kunnallishallituksesta kaupungissa voimassa olevan asetuksen 76 §:n johdosta alistaa päätöksen läänin kuvernöörin vahvistettavaksi, samalla esittäen määrättäväksi, että maitosääntö on astuva voimaan kolmen kuukauden kuluttua vahvistamisesta; sekä

pyytää maistraattia kuvernöörinvirastolta hankkimaan voimassa olevaan, lokakuun 30 päivänä 1908 annettuun poliisijärjestykseen sellaisen muutoksen kuin puheena oleva maitosääntö vaatii.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä hyväksyi²⁾ kaupunginvaltuusto komitean esityksen.

Siten hyväksytty maidon ja kerman kauppaa koskeva sääntö oli seuraava:

Helsingin kaupungin maito- ja kermakauppasääntö.

1 §.

Maito- tai kermakauppaa saa Helsingin kaupungissa ja siihen yhdistetyllä alueella harjoittaa ainoastaan:

- 1:ksi erityisessä maitokaupaksi tarkoitettussa myymälässä;
- 2:ksi erittäin osoitetuilla myyntipaikoilla;
- 3:ksi lähettämällä maitoa kuluttajain kotiin.

2 §.

Jokaisen, joka Helsingin kaupungissa haluaa harjoittaa maito- tai kermakauppaa, tulee terveydenhoitolautakunnalle ilmoittaa se tahi ne karjat, meijerit tai muut tavaranhankkijat, joilta kaupan pidetty maito tahi kerma saadaan. Samanlainen ilmoitus on tehtävä, kun uusi tavaranhankkija otetaan.

3 §.

Huoneistossa ei saa pitää kaupan, käsitellä eikä säilyttää maitoa tahi kermaa, ennenkuin terveydenhoitolautakunta tehdyn ilmoituksen johdosta on sen siihen tarkoitukseen hyväksynyt. Kun sellainen huoneisto siirtyy uudelle omistajalle, on ilmoitus siitä tehtävä terveydenhoitolautakunnalle.

Edellisessä kohdassa mainitun huoneiston tulee asemaansa ja laitteisiinsa nähden olla terveellinen, valoisa, tilava ja tarkoituksenmukaisesti sisustettu; seinäin ja katon tulee olla maalatut vaalealla värillä tahi varustetut pestävällä, vaaleanvärisellä päällystyksellä sekä siten laitetut, että ne voidaan aina pitää puhtaina. Lattian tulee olla päällystetty sen laatusella vettä läpäisemättömällä aineella, että puhdistuksen käy helposti toimittaminen. Huoneiston tulee niinkään olla varustettu tyydyttävällä ilmanvaihtolaitteella ja on se pidettävä hyvässä kunnossa.

1) Valt. pain. asiakirj. n:o 16. — 2) Valt. pöytäk. toukok. 11 p. 15 §.

Sisustuksen tulee olla väriltään vaalea ja muutoin sen laatuinen, että sen käy helposti puhdistaminen.

Huoneistossa on puhtautta ja järjestystä aina tarkoin noudatettava.

Sellaista huoneistoa ei saa käyttää asuntona, makuuhuoneena, keittiönä eikä läpikäytävänä, eikä se myöskään saa olla sellaisen huoneen välittömässä yhteydessä, joka jollakin tavoin voi haitallisesti vaikuttaa maidon laatuun.

Maidonmyyntihuoneiston ulkopuolella tulee olla nimikilpi, joka selvästi ilmaisee liikkeen laadun ja omistajan nimen. Myyntihuoneessa tulee kapaleen näitä sääntöjä aina olla julkipantuna.

4 §.

Astiat, joissa myytäväksi tarkoitettua maitoa tai kermaa säilytetään tai kuljetetaan, sekä muut maidon kanssa kosketuksiin tulevat tarvekalut ovat pidettävät puhtaina ja tulee niiden olla valmistetut aineesta, joka ei anna maidolle hajua eikä makua eikä myöskään saata siihen terveydelle haitallisia aineksia.

Säilytys- ja kuljetusastiat tulee olla tiiviisti sulkeutuvat. Myytäessä maidon tai kerman jakeluun käytettävissä mitta-astioissa ja kipoissa tulee olla sopivat kädensijat, niin että kokonaan vältetään käsin tai käsivarsin koskemasta maitoon tai maitoastian sisäseiniin.

Maitoa tai kermaa ulkosalla myydessään tulee jälleenmyyjän säilyttää niitä sen laatuissa umpinaisessa astiassa kuin terveydenhoitolautakunta tarkoitukseen hyväksyy.

Pidettäessä kaupan maitoa tai kermaa taikka valmistetta, jossa nämä aineet ovat pääosana, tulee astian, josta tavaraa myydään, olla varustettu ilmoituksella, että tavara on joko kuorimatonta maitoa, kuorittua maitoa, separoitua maitoa, kermaa, kuohukermaa, ternimaitoa, pimąa, kirnupiimää, yoghurtia, kefiria t. m. s., tai on siitä ilmoitettava näkyvässä paikassa olevalla julkipanolla.

5 §.

Kielletty on myymästä tai myytäväksi säilyttämästä maitoa tai kermaa:

1:ksi mikä tiettävästi on peräisin eläimestä, joka sairastaa sellaista tautia, että se, kuten todettava tuberkulosi, pernarutto, turpa- ja sorkkatauti, utare- ja emäntulehdus, myrkytys, pahanlainen ripuli tai muu kuumeen yhteydessä oleva tauti, voi haitallisesti vaikuttaa maidon laatuun. Maitoa eläimistä, jotka ovat reageeranneet tuberkulinilla tutkittaessa, mutta eivät sairasta todettavaa tuberkulosia, saa myydä ainoastaan, jos se on kuumenettu sillä tavoin, kuin voimassa olevassa asetuksessa tarttuvain kotieläintautien ehkäisemisestä säädetään, ja tulee astian, jossa sellaista maitoa pidetään kaupan, olla varustettu selvällä ilmoituksella, että maito on pastoroitu;

2:ksi eläimestä, jota sisällisesti tai ulkonaisesti on hoidettu lääkkeillä, jotka voivat mennä maitoon ja siten tuottaa sille vahingollisia ominaisuuksia;

3:ksi johon on sekoitettu vettä, tärkkelystä, säilytys- tai muita vieraita aineita, 4 §:ssä mainittuja valmisteita kuitenkaan lukuun ottamatta;

4:ksi joka näöltään, hajultaan tai maultaan poikkeaa tavallisesta; tai

5:ksi jossa on likaa enemmän kuin 8 milligrammaa maitolittraa kohti.

6 §.

Kaupan pidettävän maidon ja kerman tulee kestävyyteensä ja happamuuteensa nähden täyttää terveydenhoitolautakunnan vahvistamat vaatimukset sekä sisältää:

- a) kuorimattoman maidon vähintään 3°/_o rasvaa;
- b) kuoritun maidon vähintään 0.5^o/_o rasvaa;
- c) separoidun maidon vähintään 8°/_o kiinteitä aineksia;
- d) kerman vähintään 15°/_o rasvaa; sekä
- e) kuohukerman vähintään 25°/_o rasvaa.

Maitoa, josta on poistettu jokin osa sen luonnollisista aineksista tai johon on sekoitettu kuorittua maitoa, ei saa kuorimattomana pitää kaupan eikä myydä.

Maitoa eläimistä, jotka ovat poikineet viimeksi kuluneiden viiden vuorokauden kuluessa, ei saa sekoittaa muuhun maitoon, mutta saatakoon kuitenkin pitää kaupan ilmoittamalla maidon olevan ternimaitoa.

7 §.

Maitoa tahi kermaa ei saa terveydenhoitolautakunnan luvatta myydä lastenmaitona, tarkastettuna maitona tahi muutoin niin nimitettynä, että yleisö voi saada sen käsityksen, että se maito tahi kerma on laadultaan erikoisen hyvää.

Myönnettäessä lupaa siten nimitetyn maidon tahi kerman myymiseen noudatettakoon:

1:ksi että hakemuksen oheen pannaan ilmoitus siitä tai niistä karjoista, joista maito saadaan;

2:ksi että oikeutettu lääkäri valvoo, että navetassa ja maidonkäsittelyssä toimiva henkilökunta ei sairasta tarttuvaa tautia;

3:ksi että karjaa ja maitotalouteen kuuluvia laitoksia valvoo oikeutettu eläinlääkäri, jonka on katsottava, että terveydelliset olot ovat täysin tyydyttävät ja kaikki karjaan kuuluvat eläimet terveet sekä että maitoa käsitellään täysin tyydyttävällä tavalla; samoinkuin

4:ksi että maidossa on vähintään 3,4^o/_o rasvaa ja että eläinten ruokinnassa ja hoidossa sekä maidon käsittelyssä ja myynnissä noudatetaan terveydenhoitolautakunnan ehkä antamia erikoismääräyksiä.

Maitoa tahi kermaa, joka ilmoitetaan pastoroituksi, steriloiduksi tahi muutoin jollakin erikoisen turvaavalla tavalla käsitellyksi, ei myöskään saa myydä, ennenkuin terveydenhoitolautakunta on siihen antanut luvan sekä vahvistanut ne lähemmät ehdot ja määräykset, joita myynnissä on noudatettava.

8 §.

Maidonmyyntihuoneistossa älköön, paitsi maitoa ja kermaa sekä niistä valmistettuja tuotteita, pidettävä kaupan eikä säilytettävä muuta kuin leipää, muniä, hunajaa, laserretusta savesta, lasista tahi posliinista valmistetuissa, ilmatiiviisti suljetuissa astioissa säilytetyjä ravintoaineita sekä pulloihin pantuja virvokejuomia, joita viimeksi mainittuja ei kuitenkaan saa itse myymälässä säilyttää vasuissa eikä laatikoissa. Juustoa saa myydä ainoastaan, jos sitä säilytetään umpinaisessa juustokaapissa.

9 §.

Maidonkäsittelyssä toimivain henkilöjen tulee noudattaa itsekohtaista puhtautta sekä olla puettuina vaaleisiin, pestäviin, lyhythihaisiin tai ihomyötäisillä irtohihoilla varustettuihin työpukuihin. Maitokaupassa työskentelevä henkilökunta ei saa toimittaa muiden kuin 8 §:ssä mainittujen tavain myyntiä.

Henkilöä, jolla on ihotauti, vetistävä tahi märkivä haava taikka myös sukupuolitauti, keuhkotuberkulosi tahi muu tarttuva tauti, älköön pidettävä maitoa käsittelemässä, ellei lääkärintodistuksella näytetä, ettei siitä ole tartunnan vaaraa eikä muuta haittaa.

Jos maidonkäsittelyssä toimiva henkilö taikka joku, jolla on sellaisen henkilön kanssa yhteinen asunto, sairastuu, ja aihetta on olettaa taudin olevan tarttuvaa laatua, on asianlaidasta viivyttelämättä ilmoitettava terveydenhoitolautakunnalle. Kunnes lautakunta on ryhtynyt tarpeellisiin toimenpiteisiin taudin leviämisen ehkäisemiseksi, on maidon tai kerman antaminen sellaisesta myyntipaikasta tahi säilytysluoneesta kielletty.

10 §.

Kun aihetta ilmaantuu, voi terveydenhoitolautakunta velvoittaa maitokauppiiaan näyttämään eläinlääkärin antaman, lautakunnan vahvistaman kaavakkeen mukaan laaditun todistuksen eläinten teveydentilasta, hoidosta ja ruokinnasta sekä muista karjaa ja maidonkäsittelyä koskevista seikoista. Ellei sellaista todistusta anneta terveydenhoitolautakunnan paneman määräajan kuluessa, kieltäköön lautakunta toistaiseksi Helsingin kaupungissa myymästä maitoa tahi kermaa siitä karjasta.

11 §.

Jos suolikuumetta, tulirokkoa, kurkkumätää tahi muuta tarttuvaa tautia on ilmestynyt karjatilalla, meijerissä tahi kokoomispaikalla, mistä maitoa tahi kermaa kaupunkiin toimitetaan, tahi jos on aihetta epäillä sellaisia tautteja ilmaantuneen, on siitä viivyttelämättä ilmoitettava Helsingin terveydenhoitolautakunnalle, joka voi harkintansa mukaan toistaiseksi kieltää lähettämästä maitoa ja kermaa sieltä kaupunkiin.

12 §.

Maidonkuljetukseen kaupungissa käytettyjen maitokauppiiaan ajoneuvojen tulee olla varustetut nimikilvellä, jossa on omistajan nimi tai toiminimi sekä osoite. Sellaisilla ajoneuvoilla ei saa kuljettaa aineita, jotka voivat niitä liata.

13 §.

Terveyspoliisilta tahi muilta terveydenhoitoa valvomaan asetetuilta ja oikeutetuilta henkilöiltä älköön kiellettävä tilaisuutta maidon tahi kerman myynti- tahi säilytyspaikasta ottaa tavaränäytettä sillä tavoin, kuin 14 §:ssä sanotaan.

Jos aihetta on, saa näytteenottaja toimitustilaisuudessa toistaiseksi kieltää myymästä tavaraa, kunnes se on tutkittu.

14 §.

13 §:ssä mainittu näyte on otettava tavarahan haltijan tahi hänen edus-

tajansa läsnäollessa, ja ovat nämä velvolliset näytteenottajalle antamaan hänen vaatimansa tiedot. Näytteenotto on toimitettava todistajan läsnäollessa sellaisella huolellisuudella, että täysi varmuus saadaan siitä, että näyte kuuluu siihen tavararaan, josta se on otettu.

Jokaista näytettä otettaessa on näytteenottajan koetettava saada keskimääränäyte, jota varten maito ja kerma on ennen näytteen ottamista perinpohjin hämmennettävä. Jos tavara on jäänyt, on se ennen näytteen ottamista saatettava sulaan tilaan.

Näyte on heti varustettava numerolla tai muulla selvällä merkinnällä sekä sinetillä lukittava, minkä ohessa näytettä otettaessa on laadittava pöytäkirja terveydenhoitolautakunnan vahvistaman kaavakkeen mukaan. Pöytäkirjassa on tarkoin mainittava näytteen numero ja merkintä, ja on näytettä otettaessa muutoin noudatettava terveydenhoitolautakunnan asiasta antamia lähempiä määräyksiä.

Jos tavaran haltija haluaa saada omalle varalleen näytteen, on näytteenottajan se hänelle annettava sinetillä lukitussa astiassa ja asianmukaisella todistuksella varustettuna.

Terveydenhoitolautakunnan varalle otetut näytteet korvataan käypähinnan mukaan.

15 §.

Terveyspoliisi pitääköön tärkeänä, kun syytä siihen on, hankkia itselleen pääsyn niihin navettoihin, meijereihin ja kokoomispaikkoihin, mistä maitoa tai kermaa kaupunkiin tuodaan, tutkiakseen sellaisten paikkain terveydelisiä oloja. Jos omistaja sellaista tutkimusta vastustaa tai vaikeuttaa, tulee terveydenhoitolautakunnan käyttää asianomaisen viranomaisen virka-apua.

16 §.

Mitä edellä 1, 4, 5, 6, 11, 13 ja 14 §:ssä on sanottu, koskee myös sellaista maidon ja kerman myyntiä, jota maaseudun yhteinen kansa ja tilanomistaja harjoittavat kaupunginalueella.

17 §.

Jos joku rikkoo tätä sääntöä tahi laiminlyö noudattaa sen perusteella annettuja määräyksiä, rangaistakoon, ellei hairahduksesta ole erityistä rangaistusta yleisessä laissa tahi voimassa olevissa asetuksissa määrätty taikka varoituksen katsota riittävän, enintään neljänsadan markan sakolla.

5, 9 ja 11 §:ssä mainituissa tapauksissa on, jos tarpeelliseksi katsotaan, paikalla ryhdyttävä sopivaan toimenpiteeseen tavaran saattamiseksi vaarattomaksi.

18 §.

Tämä sääntö astuu voimaan kesäkuun 1 päivänä 1916.

Kokouksessaan marraskuun 25 päivänä 1913 päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto panna pöydälle vaivaishoitohallituksen laatimat ehdotukset hallituksen toimitusjohtajan ja lastenhoidontarkastajan johtosäännöiksi sekä Helsingin kunnalliskodin ja työlaitoksen johtajan johtosäännöksi,

Vaivaishoitohallituksen toimihenkilöjen johtosäännöt.

¹⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 216.

kunnes kaupungin vaivashoidon uusi ohjesääntö oli vahvistettu. Sitenkuin läänin kuvernööri oli lokakuun 30 päivänä 1914 vahvistanut¹⁾ semmoisen ohjesäännön sekä vaivashoitohallitus kirjelmässä seuraavan joulukuun 21 päivältä kaupunginvaltuustolle lähettänyt ehdotukset hallituksen apulaisjohtajan ja sihteerin johtosäännöiksi, vahvasti²⁾ valtuusto seuraavat johtosäännöt³⁾:

Helsingin vaivashoitohallituksen toimitusjohtajan johtosääntö.

Toimitusjohtajan, jonka yleiset virkatehtävät mainitaan Helsingin kaupungin lokakuun 30 päivänä 1914 vahvistetun vaivashoito-ohjesäännön 26 §:ssä, on erittäin velvollisuus:

- 1) olla saapuvilla yhteisen vaivashoitohallituksen sekä keskushallituksen kokouksissa, joissa hänellä on oikeus ottaa osaa keskusteluihin, mutta ei päätöksiin, sekä, kutsuttaessa tahi kun hän tarpeelliseksi katsoo, myös osastojen ja vaivashoitohallituksen alaisten lautakuntain kokouksissa antamassa tietoja ja tekemässä esityksiä, joita asianhaarat kulloinkin vaativat;
- 2) antaa kutsu hallituksen kokouksiin sekä, kun jäsen ilmoittaa esteen, kutsua hänen sijaansa varajäsen;
- 3) pitää huolta siitä, että vaivashoitohallituksen käsiteltävät asiat mahdollisimman pian esitetään hallitukselle asianmukaisesti selvitetystä tilasta sekä että hallituksen kokouksissa käsiteltävien asiain esityslista hyvissä ajoin edeltäpäin toimitetaan hallituksen puheenjohtajalle;
- 4) antaa lausunto kaikista vaivashoitohallituksen hänen tutkittavikseen lähettämistä vaivashoitoasioista;
- 5) tutustuttuaan osastohallitusten kustakin kokouksesta keskushallitukselle annettuihin pöytäkirjoihin keskushallitukselle ilmoittaa niissä mainitut, toimenpidettä vaativat asiat sekä muutoin keskushallituksen kokouksissa, puheenjohtajalle ilmoituksen tehtyään, esittää mitä hänen mielestään pitää tulla hallituksen tietoon;
- 6) hallituksen antamain tarkempain määräysten mukaisesti toimittaa sellaiset vaivashoitoa koskevat asiat, jotka eivät välittömästi vaadi hallituksen erityistä päätöstä;
- 7) kunakin arkipäivänä vaivashoitohallituksen määräämänä aikana, vähintään kaksi tuntia päivässä, jossakin vaivashoitohallituksen kansliassa vastaanottaa ja auttaa niitä, jotka haluavat tietoja tahi neuvoja vaivashoitoasioissa;
- 8) katsoa että vaivashoidon tilit hoidetaan tarkasti ja pidetään kulloinkin kuluvaan päivään asti, sekä vähintään kerran kuukaudessa tarkastaa kassanhoitajan hallussa oleva kassa todetakseen, että se on kirjain mukainen;
- 9) pitää huolta, että kaikista avunsaajista pidetään siten laadittua rekisteriä, että siitä helposti voi saada tiedon sekä kaikista kunkin avunsaajan vaivashoidon tarpeeseen ja oikeuteen vaikuttavista seikoista että myös annetusta vaivashoidosta;
- 10) usein käydä kunnalliskodissa ja suljetun vaivashoidon lautakunnalle tehdä näiden käyntien ehkä aiheuttamat ilmoitukset;

¹⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 178. — ²⁾ Valt. pöytäk. helmik. 2 p. 11 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 4.

11) avonaiseen vaivashoittoon nähden, tarkastusmiesten esimiehenä, valvoa ja johtaa näiden toimintaa, niin että he täyttävät velvollisuutensa sekä niitä kohtaan, jotka ovat avustusta anoneet tahi saaneet, että myös niitä alueenjohtajia kohtaan, joiden apuna heidän tulee olla, niin myös, kun tarpeellista on, tutkivat vaivashoidon tarpeellisuutta koskevia ilmoituksia sekä muutoin antavat osastohallituksille näiden tarvitsemää apua;

12) vaivashoitohallituksen puheenjohtajan kanssa neuvoteltuaan hakemuksesta myöntää sekä virkamiehille että sellaisille palvelusmiehille, jotka eivät ole vaivashoitolaitosten, rekisteritoimiston ja lastenhoito-osaston palveluksessa, virkavapautta enintään seitsemäksi päiväksi sekä määrätä asianmukainen henkilö tointa sinä aikana hoitamaan, kun se työn tasaista kulkua haittaamatta voi käydä päinsä ja ehdolla ettei vaivashoidolle siitä koidu menoja sekä että, mitä virkamiehiin tulee, heidän kannantamiehenvastuunalaisuutensa ja tilitysvelvollisuutensa virkavapauden aikana jatkuvat;

13) vuosittain, vahvistettujen kaavakkeiden mukaisesti, toimittaa edelliseltä vuodelta laadituiksi Helsingin kaupungin vaivashoidosta vaivashoitohallitukselle annettavat tilastolliset selonteot;

14) ennen huhtikuun umpeen menemistä laatia ja vaivashoitohallitukselle antaa kertomus Helsingin vaivashoidon hallinnosta edellisenä vuonna; sekä

15) hyvissä ajoin laatia ja vaivashoitohallitukselle antaa ehdotus vaivashoidon seuraavan vuoden tulo- ja menosäännöksi.

Toimitusjohtajalla on oikeus vuosittain saada kuukauden kesäloma, kun se työn tasaista kulkua haittaamatta voi käydä päinsä sekä edellyttäen, ettei kaupunginkassaa sen johdosta rasiteta erityisillä menoilla.

Samoilla edellytyksillä voi vaivashoitohallituksen puheenjohtaja hakemuksesta myöntää toimitusjohtajalle virkavapautta enintään seitsemäksi päiväksi.

Helsingin vaivashoitohallituksen apulaisjohtajan johtosääntö.

Apulaisjohtajan tulee olla toimitusjohtajan apuna kaupungin vaivashoidon johtamisessa sekä suorittaa vaivashoitohallituksen hänelle antamat tehtävät.

Erittäin on apulaisjohtajan velvollisuus:

1) valvoa, että Helsingin kaupungissa asuvat elatusvelvolliset vaivashoidolle korvaavat heille tai heidän omaisilleen annetun avustuksen;

2) pitää huolta siitä, että kaikista 1 kohdassa mainituista elatusvelvollisista pidetään sen laatuista luettoloa, että siitä helposti saa tiedon avustuksen laadusta sekä siitä, missä määrin se on vaivashoidolle korvattu;

3) panna 1 kohdassa mainittuja elatusvelvollisia koskevat vaivashoitohallituksen päätökset toimeen;

4) valvoa tarkastusmiesten toimintaa sekä ilmoittaa, mitä hänen mielestään pitää tulla toimitusjohtajan tietoon;

5) hallituksen antamain lähempäin määräysten mukaisesti avustaa toimitusjohtajaa sellaisten vaivashoittoa koskevain asiain toimittamisessa, jotka eivät välittömästi vaadi hallituksen erityistä päätöstä;

6) vuosittain joulukuun kuluessa yksissä neuvoin toimitusjohtajan kanssa laatia ehdotus seuraavan vuoden tarkastusalueiden rajoiksi;

7) kunakin arkipäivänä vaivashoitohallituksen määräämänä aikana, vähintään tunti päivässä, Sörnäsän kansliassa vastaanottaa ja auttaa niitä,

jotka sieltä hakevat tietoja tai neuvoja vaivaishoitoasioissa, niin myös käsitellä vaivaishoitohallituksen päätöksen mukaan poliisin toimesta sinne kutsutut tai noudetut elatusvelvolliset; sekä

8) toimitusjohtajan kesäloman aikana tahi muutoin estettynä ollessa hoitaa hänen virkaansa.

Apulaisjohtajalla on oikeus vuosittain saada kuukauden kesäloma, jos se työn tasaista kulkua haittaamatta voi käydä päinsä sekä edellyttäen ettei kaupunginkassaa sen johdosta rasiteta erityisillä menoilla.

Samoilla edellytyksillä voi vaivaishoitohallituksen puheenjohtaja hakemuksesta myöntää apulaisjohtajalle virkavapautta enintään seitsemäksi päiväksi.

Helsingin vaivaishoitohallituksen lastenhoidontarkastajan johtosääntö.

1 §.

Lastenhoidontarkastuksen tarkoitus on valvoa vaivaishoidon huostaan otettujen lasten hoitoa ja kasvatusta, olivatpa nämä sijoitettuina kunnan sitä varten perustamiin laitoksiin tahi annetut yksityishenkilöjen tahi yhdistysten hoitoon.

Lastenhoidon tarkastusta johtaa lastenhoidontarkastaja, jonka yleiset virkatehtävät mainitaan Helsingin kaupungin lokakuun 30 päivänä 1914 vahvistetun vaivaishoito-ohjesäännön 27 §:ssä.

Maaseudulla avustavat lastenhoidontarkastajaa tarkastuksessa paikkakunnalla asuvat, siihen valitut, paikallisasiamiehiksi sanotut henkilöt.

Elänteelle annettujen lasten hoidon valvonnasta niissä kunnissa, joihin ei ole asetettu asiamiehiä, on ohjesäännössä erittäin säädetty.

2 §.

Lastenhoidontarkastajan tulee vaivais hoitohallitukselle ehdottaa paikkakunnat, joihin lapsia elänteelle annetaan' sekä paikallisasiamiehet.

3 §.

Elänteelleantoalueeksi maaseudulla valitaan terveellisiä, hyvillä kulkulaitoksilla varustettuja seutuja, missä kasvateille on helposti hankittavissa kouluopetusta ja lääkärinhoitoa ja joita muutoin katsotaan tarkoitukseen sopiviksi; suurenlaisia tehdassentuja on vältettävä.

4 §.

Paikallisasiamieheksi valitaan elänteelleantoalueella asuva mies tahi nainen, joka on tunnettu elämäntavoiltaan hyväksi ja kunnialliseksi ja jolla on harrastusta, aikaa ja kykyä valvoa lasten hoitoa ja kasvatusta.

5 §.

Kun olot vaativat laajentamaan tahi uudestimuodostamaan elänteelleantoaluetta, jonka yleensä pitää käsittää kokonainen kunta, taikka myös kun ennestään käytetty alue ei enää näy vastaavan sille asetettavia vaati-

muksia, on lastenhoidontarkastajan siitä ilmoitettava vaivahoitohallitukselle ja ehdotettava niitä toimenpiteitä, joihin sen johdosta on ryhdyttävä.

6 §.

Kukin elätteelleantoalue on tarkastettava ainakin kerran vuodessa, mutta sitäpaitsi niin usein kuin olot vaativat, Tarkastaessaan pitää lastenhoidontarkastajan itse käymällä kasvatuskodeissa ja koulussa sekä muutoin sopivaksi katsotulla tavalla hankkia tarkka tieto elätteelle annettujen lasten oloista sekä koettaa edistää hyvää yhteistyötä kasvatusvanhempain ja paikallisasiamiehen kesken.

7 §.

Jos lastenhoidontarkastaja havaitsee terveydentilan jossakin kasvatuskodissa tahi jollakin elätteelleantoalueella yleensä epätyydyttäväksi, pitää hänen siitä neuvotella asianomaisen piiri- tahi kunnanlääkärin tahi muun asiantuntevan henkilön kanssa sekä sitten viipymättä ilmoittaa asiasta vaivahoitohallitukselle.

8 §.

Jos paikallisasiamies laiminlyö tehtävänsä eikä lastenhoidontarkastaja kykene aikaansaamaan oikaisua, on hänen siitä tehtävä ilmoitus vaivahoitohallitukselle.

9 §.

Kun tarkastustilaisuudessa tahi muutoin olojen havaitaan sitä vaativan, on lastenhoidontarkastajan viipymättä toimitettava elätteelle annettu lapsi pois kasvatuskodista sekä annettava se toiseen, tahi myös toimitettava lapsi uudelleen lastenkotiin.

Niinikään pitää hänen, jos lapsi sairastuu erityistä hoitoa vaativaan tautiin, toimittaa se sopivaan hoitolaitokseen sekä muutoin ryhtyä niihin toimenpiteisiin, jotka ovat elätteelle annettujen lasten hoidolle ja vaalinnalle tarpeellisia eivätkä siedä lykkäystä.

Tuollaisista toimenpiteistään on lastenhoidontarkastajan mahdollisimman pian ilmoitettava vaivahoitohallitukselle.

10 §.

Elätteelleantoalueen tarkastuksen toimitettuaan pitää lastenhoidontarkastajan vaivahoitohallitukselle antaa kirjallinen selonteko tarkastuksesta sekä siinä erittäin mainita ne toimenpiteet, joihin hän on katsonut olevan ryhtyminen, sekä ne havainnot, jotka hänestä näyttävät vaativan hallituksen tarkempaa huomiota.

11 §.

Helsingin kaupunki on sinänsä eri elätteelleantoalue, missä lapset annetaan hoidettaviksi etusijassa omaisille tahi muille, jotka jo ennen ovat lasta huoltaneet sekä osoittaneet kykenevänsä sitä hyvin hoitamaan, niin myös yksityishenkilöjen tahi tarkoitusta varten perustettujen yhdistysten toimeenpanemiin lastenkoteihin.

Kaupungissa toimittamistaan tarkastuksista antaa lastenhoidontarkastaja selonteon kultakin kerralta.

12 §.

Kaikkiin lastenhoitotarkastajan huostaan annettuihin lapsiin nähden saa hän käyttää vaivahoitohallitukselle kuuluvaa edusmiesoikeutta.

13 §.

Elätteelle annettaessa on laadittava kirjallinen sopimus, joka sisältää sekä vaivahoitoasetuksessa säädetyt sitoumukset kasvatuksen ja hoidon antamisesta että myös sellaiset tarkat määräykset elätteelle annetun vaarinpidoista kuin hänen terveydentilaansa, ikäänsä, tietojansa tai muuta silmälläpitäen harkitaan tarpeelliseksi. Tässä sopimuksessa pitää hallituksen m. m. nimenomaan varata itselleen oikeus ottaa elätteelle annettu takaisin, kohta kun syytä siihen on.

14 §.

Paikallisasiamiesten ehdotettavain kasvatuskotien sopivaisuutta on tarkoin tutkittava ja ainoastaan sellaiset hyväksyttävä, joissa terveellistä ja lempeätä hoitoa on odotettavana.

Sittenkuin lapsi on tuollaiseen kotiin lähetetty ja koti määrätyn koeajan kuluttua huomattu lapselle sopivaksi, on lastenhoidontarkastajan asianomaiselta paikallisasiamieheltä vaadittava säädettyyn muotoon laadittu ja kasvatusisän tahi äidin allekirjoittama välikirja kaksin kappalein sekä alistettava tämä sopimus vaivahoitohallituksen tutkittavaksi ja hyväksyttäväksi. Siten tehdyn sitoumuksen allekirjoittaa vaivahoitohallituksen puolesta puheenjohtaja ja varmentaa lastenhoidontarkastaja. Toinen kappale säilytetään lastenhoidontarkastajan hallussa, toinen lähetetään paikallisasiamiehelle toimitettavaksi kasvatusvanhemmille.

15 §.

Vaivahoidon huostaan otettuja lapsia varten olevia kunnan laitoksia valvoakseen pitää lastenhoidontarkastajan usein käydä näissä laitoksissa ja silloin ottaa tarkka selko hoidokkien hoidosta ja vaalinnasta sekä katsoa, että ruoka on ravitsevaa ja riittävää sekä että kalusto ja muut tavarat hyvin pidetään kunnossa.

Jos hän silloin havaitsee olevan syytä muistutukseen, on hänen siitä tehtävä ilmoitus suljetun vaivahoidon lautakunnalle.

16 §.

Vaivahoitohallituksen puheenjohtajan kanssa neuvoteltuaan saa lastenhoidontarkastaja pyynnöstä myöntää alaisilleen vaivahoidon palveluksessa oleville henkilöille enintään seitsemän päivän virkavapauden sekä määrätä asianmukaisen henkilön sinä aikana tointa hoitamaan, jos se työn tasaista kulkua haittaamatta voi käydä päinsä eikä vaivahoidolle siitä koidu menoja.

17 §.

Lisäksi on lastenhoidontarkastajan velvollisuus:
toimittaa laadituksi luettelo:

a) kaikista vaivahoidon huostaan otetuista lapsista ja sen laatuinen, että siitä helposti saa kaikki tarpeelliset tiedot näistä;

b) kustakin elätteelleantoluueesta ynnä niihin sijoitetuista hoidokeista ja näiden hoitajista; sekä

c) paikallisasiamiesten ehdottamista kasvatuskocodeista; laadituttaa hallituksen kokouksessa esiteltävään asiain esityslista; hallitukselle ilmoittaa, milloin maksun suoritus kunkin elätteelle annetun puolesta on alkava, niin myös milloin tuollainen maksu muuttuu tahi lakkaa;

tarkastaa kaikki paikallisasiamiehiltä saapuvat laskut, ennenkuin ne hyväksytään maksettaviksi;

kunakin arkipäivänä, jolloin matkat tahi muut pätevät syyt eivät häntä siitä estä, vaivashoitohallituksen määräämänä aikana, vähintään tunti päivässä, vastaanottaa ja avustaa niitä, jotka pyytävät tahi antavat tietoja huostaan otetuista lapsista;

olla saapuvilla yhteisen vaivashoitohallituksen ja keskushallituksen kokouksissa, joissa hänellä on oikeus ottaa osaa keskusteluihin, mutta ei päätöksiin;

aikanansa toimitusjohtajalle antaa Helsingin kaupungin vaivashoidon hallintoa edellisenä vuonna käsittelevään kertomukseen pantavaksi selonteko lastenhoidon ja elätteelleannon toimittamisesta; sekä

toimitusjohtajalle antaa tarpeelliset ensitiedot hallintoa koskevan tilastollisen selonteon ja vuosikertomuksen laatimista varten.

18 §.

Mitä tässä johtosäännössä on säädetty lapsista, on soveltuvilta kohdin noudatettava myös elätteelle annettuihin aikuisiin henkilöihin nähden.

19 §.

Lastenhoidontarkastajalle on vuosittain annettava kuukauden kesäloma, jos se työn tasaista kulkua haittaamatta voi käydä päinsä sekä edellyttäen ettei siitä koidu kaupunginkassalle erityisiä menoja.

Samoilla edellytyksillä voi vaivashoitohallituksen puhejohtaja hakemuksesta myöntää lastenhoidontarkastajalle enintään seitsemän päivän virkavapauden.

Helsingin kunnalliskodin ja työlaitoksen johtajan johtosääntö.

Johtajan, jonka yleiset virkatehtävät mainitaan Helsingin kaupungin lokakuun 30 päivänä 1914 vahvistetun vaivashoito-ohjesäännön 28 §:ssä, on erittäin velvollisuus:

1) olla saapuvilla suljetun vaivashoidon lautakunnan kaikissa kokouksissa sekä niissä antaa ne tiedot ja tehdä ne esitykset, joita asianhaarat aiheuttavat;

2) laatia lautakunnan kokouksissa käsiteltävään asiain esityslista;

3) sekä laitosten virka- että palvelusmiehiltä vastaanottaa ja oman lausuntonsa kera perille antaa suljetun vaivashoidon lautakuntaan menevät esitykset ja asiakirjat;

4) toimitusjohtajan kutsusta olla saapuvilla yhteisen vaivashoitohallituksen ja keskushallituksen kokouksissa sekä siellä antaa tarpeellisia tietoja;

- 5) hoitaa laitosten kassaa ja kunkin kuukauden lopussa antaa siitä tili;
- 6) todistaa kaikki laitoksia koskevat saapuvat laskut;
- 7) valvoo, että laitosten rakennuksia, kalustoa, varastoja ja muuta omaisuutta huolellisesti hoidetaan;
- 8) kunakin vuonna ennen tammikuun umpeenmenemistä toimittaa laitosten kaikkien varastojen ja kaluston luetteleminen;
- 9) hyvissä ajoin tehdä esitykset laitoksiin tarvittavain tavarain, tarvikkeiden ja kaluston ostamisesta sekä laitoksissa toimitettavain korjausten tahi muiden töiden teettämisestä, elleivät ostot tai työt ole vähäpätöisiä laadultaan;
- 10) tarkoin valvoo, että kaikki laitoksiin toimitetut tavarat ovat täysin hyviä laadultaan sekä että ruoka laitetaan huolellisesti ja tarkasti;
- 11) katsoa, että kaikista laitoksiin otetuista hoitolaisista pidetään täydellistä luetteloa, jossa on täydelliset tiedot kunkin hoitolaisen nimestä, iästä ja kotipaikasta sekä tulo- ja lähtöpäivästä;
- 12) valvoo, että kaikkia jonkin verran työkykyisiä henkilöitä pidetään sopivassa työssä, sekä, mikäli mahdollista, katsoa ettei hoitolaisia, jotka vanhuuden tahi muun voimattomuuden tähden eivät itse ole voineet elättää itseään, ei sijoiteta niiden yhteyteen, jotka laiskuuden, juoppouden tahi muun oman tuottamuksensa johdosta ovat joutuneet vaivaishoidon rasitukseksi;
- 13) laskea lomalle hoitolaiset, jotka ovat sen ansainneet, sekä antaa niille, jotka ovat osoittaneet erityistä akkeruutta ja luotettavaa käytöstä, uutteruusrahoja tahi muuta sopivaa kehoitusta, jonka vaivaishoitohallitus määrää;
- 14) katsoa, että laitokseen otettuja hoitolaisia kohdellaan vakavasti, mutta samalla sävyisästi ja suopeasti sekä että he saavat mitä heille oikeutta myöten on tuleva;
- 15) jos laitoksiin otetut hoitolaiset kieltäytyvät noudattamasta järjestyksen, siisteyden ja siveellisyyden voimassa pitämiseksi annettuja määräyksiä tai muutoin osoittavat niskoittelua, ilkeävaltaa, epäsäännöllisyyttä tahi röyhkeyttä, tuollaisille hoitolaisille määrätä jonkin aikaa kestävä lomakielto tai myös, hairahdusten uusiintuessa tahi ollessa raskaampaa laatua, erottaa heidät muista valoisaan tahi pimeään huoneeseen enintään neljäksi päiväksi; ja on johtajan siten määräämistään rangaistuksista tehtävä muistoonpanoja sekä ilmoitettava niistä suljetun vaivaishoidon lautakunnalle sitä toimenpidettä varten, minkä ne voivat aiheuttaa;
- 16) suljetun vaivaishoidon lautakunnan puheenjohtajan kanssa neuvoteltuaan myöntää enintään seitsemän päivän virkavapaus laitosten palveluksessa oleville henkilöille, kun se työn tasaista kulkua haittaamatta käy päinsä eikä siitä koidu vaivaishoidolle menoa;
- 17) toimeen ottaa ja siitä erottaa laitosten palveluskunta sekä muuta niiden henkilökuntaa otettaessa tahi erotettaessa antaa suljetun vaivaishoidon lautakunnalle lausunto;
- 18) toimitusjohtajalle antaa tarpeelliset ensitiedot hallintoa koskevan tilastollisen vuosiselonteon ja vuosikertomuksen laadintaa varten; sekä
- 19) yksissä neuvoin suljetun vaivaishoidon lautakunnan kanssa hyvissä ajoin laatia ja toimitusjohtajalle antaa ehdotus puheenalaisten laitosten tulo- ja menosäännöksi.
- Johtajalle on vuosittain annettava kuukauden kesäloma, kun se työn

tasaista kulkua haittaamatta käy päinsä sekä edellyttäen, ettei kaupunginkassalle siitä koidu erityisiä menoja.

Samoilla edellytyksillä voi vaivahoitohallituksen puheenjohtaja hake-
muksesta myöntää johtajalle enintään seitsemän päivän virkavapauden.

Vaivahoitohallituksen sihteerin johtosääntö.

Sihteerin on velvollisuus:

1) kunakin arkipäivänä vaivahoitohallituksen määräämänä aikana, vähintään kaksi tuntia päivittäin, hallituksen pääkansliassa vastaanottaa ja lähettää asiakirjoja sekä antaa asianomaisille tietoja ja neuvoja vaivahoitoasioissa;

2) pitää huolta siitä, että saapuvat kirjelmät ja niiden aiheuttamat toimenpiteet tarkoin merkitään tarkoitusta varten oleviin diareihin;

3) pitää pöytäkirjaa yhteisen vaivahoitohallituksen ja keskushallituksen kokouksissa ja antaa tarpeellista apua komiteoille ja lautakunnille, joita hallitus asettaa erinäisiä asioita selvittämään ja käsittelemään, sekä laatia, varmentaa ja mikäli mahdollista kahden viikon kuluessa lähettää hallituksen kirjelmät, lausunnot ja päätökset;

4) kaikissa Helsingin kaupungin vaivahoitoa koskevissa jutuissa ja asioissa avustaa puheenjohtajaa, johon nähden sihteerin tulee:

a) panna vireille ja ajaa perille kanteet muita vaivahoitoyhdyskuntia vastaan sekä mikäli koskee sellaisten henkilöiden vastaanottamista elätettäviksi, joille, vaikka eivät vaivahoidollisessa suhteessa kuulu Helsingin kuntaan, kuitenkin on täällä annettu vaivaisapua, että myös korvauksen saamista kustannuksista, joita kaupungin vaivahoidolla on tuolaisten henkilöiden tähden ollut;

b) niinkään mitä tulee vastuunalaisuuteen sellaisista vaivahoidontarpeista, joiden täyttämiseen yksityishenkilöjä käy voimassa olevan lain nojalla velvoittaminen, ynnä tästä johtuvista kustannuksista asianomaisen viranomaisen luona panna vireille ja ajaa perille kanteita sekä ryhtyä toimenpiteisiin, joita asianhaarat kulloinkin vaativat;

c) vastata muiden vaivahoitoyhdyskuntain tai viranomaisten Helsingin kaupungin vaivahoitoyhdyskuntaa vastaan esittämiin, huolenpito-velvollisuutta koskeviin vaatimuksiin;

d) muissakin tuomioistuimissa, virastoissa tai muissa julkisissa viranomaisissa esiintulevissa, vaivahoitohallitusta koskevissa oikeudenkäynneissä tai asioissa ilman eri määräystä valvoa ja ajaa perille hallituksen oikeutta ja kannetta, ollen hallitus esteetön käyttämään toistakin asiamiestä;

e) määrääjän kuluessa hakea korvausta niistä vaivahoitokustannuksista, joista kruunun tulee vaivahoitoasetuksen 27 ja 28 §:n mukaan vastata;

5) kaikista käsittelemistään jutuista ja asioista pitää diaria, johon kirjoitetaan niiden lyhyt nimike siinä järjestyksessä kuin ne ovat sihteerille saapuneet, sekä se tahi ne toimenpiteet, joihin kussakin asiassa on ryhdytty, ja johon liitetään kaikkien sihteerin välityksellä lähetettyjen kirjelmäin täydelliset konseptit, ja pitää diarin olla luettelolla varustettu;

6) hoitaa hallituksen arkistoa;

7) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko kuluneena vuonna käsitellyistä, kotipaikkaoikeutta ja vaivahoitokustannusten korvausta koskevista asioista;

8) muutoin antaa sitä apua ja suorittaa ne tehtävät, joita hallitus häneltä virassaan vaatii.

Sihteerillä on oikeus vuosittain saada kuukauden kesäloma, jos se työn tasaista kulkua haittaamatta voi käydä päinsä sekä edellyttäen, ettei siitä koidu kaupunginkassalle erityisiä menoja.

Samoin edellytyksillä voi vaivahoitohallituksen puheenjohtaja hakemuksesta myöntää sihteerille enintään seitsemän päivän virkavapauden.

Vaivahoitohallituksen kahdessa kirjelmässä lokakuun 12 päivältä tehtyä esityksen eräiden hallituksen virkamiesten johtosääntöehdotusten vahvistamisesta päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto:

vaivahoitohallituksen kirjanpitäjää ja lokakuun 30 päivänä 1914 vahvistetussa Helsingin vaivahoidon ohjesäännössä edellytettyä kassanhoitajaa nimitettäväksi, edellistä kamreeriksi ja jälkimäistä kassanhoitajaksi;

kehoittaa vaivahoitohallitusta julistamaan kassanhoitajanviran avonaiseksi ja valtuustolle antamaan ehdotuksen viran täyttämiseksi; sekä

vahvistaa vaivahoitohallituksen kanslianjohtajille, kamreerille ja kassanhoitajalle seuraavat johtosäännöt:

Vaivahoitohallituksen kanslianjohtajan johtosääntö.

Kanslianjohtajan on velvollisuus:

kunakin arkipäivänä vaivahoitohallituksen määrääminä aikoina vastaanottaa avun etsijöitä;

jakaa avunanomukset kaitsijain kesken sekä katsoa, että nämä viivyttelemättä toimittavat tutkimukset ja muut saamansa tehtävät;

laatia esityslista kaikkiin osastohallituksen kokouksiin, joissa heidän tulee olla saapuvilla ja laatia pöytäkirja;

valvoa myönnettyjen avustusten tarkkaa maksamista ja katsoa, että avustusmääriä ei ylitetä; sekä

muutoin olla kansliatoissa apuna toimitusjohtajan lähemmän osoituksen mukaan.

Vaivahoitohallituksen kamreerin johtosääntö.

Kamreerin on velvollisuus:

rahatoimikamarista nostaa ja kuitata vaivahoitohallituksen tilaamat varat ja panna ne vaivahoitohallituksen tilille pankkiin;

kassanhoitajan kera allekirjoittaa shekit varain nostamiseksi pankista;

kuitata kaikki kirjoihin pannut ja vakuutetut postilähetykset sekä postiosoitukset;

varustaa kaikki saapuneista varoista annetut reversaalit ja maksetut laskut merkinnällä, että hän on ne kirjaan pannut;

pitää kassakirjaa, memoriaalia ja pääkirjaa vaivahoidon tuloista ja menoista;

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 2 p. 19 §.

pitää reskontraa vaivaihoitoa saaneista ja toisiin kuntiin kuuluvista henkilöistä sekä katsoa, että annetusta vaivaihoidosta kirjoitetaan laskut; toimitusjohtajan kera todistaa maksuluettelot oikeiksi; kuukausittain laatia ja allekirjoittaa tili vaivaihoidon tuloista ja menoista;

vähintään kahdesti kuukaudessa tarkastaa kassa;

panna tarkkaa huomiota kunnalliskodin kirjanpitoon ja taloudenhoitoon;

toimitusjohtajan kera valvoa, että asianmukaista säästäväisyyttä noudatetaan sekä kanslioissa että kunnalliskodissa;

kuukausittain laatia vaivaihoitohallituksen palkattujen toimihenkilöjen palkkausluettelot;

neljännesvuosittain laatia vaivaihoitohallituksen jäsenille valmistelukokouksista ja suljetun vaivaihoidon lautakunnalle tulevain palkkioiden luettelot;

toimitusjohtajan kera allekirjoittaa kaikki memoriaalilaskut ja panna ne kirjaan;

olla kaupungin tilintarkastajille tahi vaivaihoitohallituksen asianomaisille apuna kassan tarkastuksessa;

neljännesvuosittain kaupungin revisionikonttoriin antaa määrärahain käyttämistä osoittavat tiliasemat;

toimitusjohtajan kera tarkastaa kaikki laskut;

olla vaivaihoitohallituksen ja toimitusjohtajan apuna tulo- ja menoarvioehdotusta laadittaessa;

vuosikertomukseen antaa tietoja vaivaihoidon tuloista ja menoista; sekä

kanslia-aikana vähintään kolme tuntia päivittäin olla tavattavana vaivaihoitohallituksen pääkansliassa, ellei hän tässä johtosäännössä mainittujen virkatehtäväinsä johdosta ole sidottu toisaalla.

Vaivaihoitohallituksen kassanhoitajan johtosääntö.

Kassanhoitajan velvollisuutena on:

vastaanottaa kaikki vaivaihoidolle kertyvät varat ja katsoa, että reversaali aina seuraa mukana;

maksaa kaikki laskut, sittenkuin ne on asianmukaisesti tarkastettu;

maksaa kaikki asianomaisen kanslianjohtajan vaivaihoitohallituksen päätöksen mukaisesti maksettavaksi määräämät avustukset ja elänteelleantokulut;

pitää kassakirjaa kaikista tuloista ja menoista;

pitää kaikista tuloista kirjaa sihteerin ja apulaisjohtajan käytettäväksi;

kamreerille toimittaa kaikki reversaalit ja laskut kirjoihin pantavaksi; maksetuista avustuksista ja eläkkeelleantokuluista pitää päivälistoja (sekä konsepteja että puhtaaksi kirjoitettuja kappaleita);

kirjoittaa kuitti kustakin maksusta ja antaa se kamreerin tahi, ellei se käy päinsä, kanslianjohtajan allekirjoitettavaksi;

kamreerin kera allekirjoittaa juoksevan tilin shekit;

muutoin olla kansliatöissä apuna toimitusjohtajan määräyksen mukaan; sekä

päivittäin kassa-ajan päätyttyä lukea kassa.

Evätyt esitys kasvatuslaitosten toimihenkilöiden eläkeperusteiden muuttamisesta.

Hätäapukomitean asettaminen.

Kasvatuslautakunnan kirjelmässä tammikuun 25 päivältä tehdyn esityksen oppilasasumalaitosten yhteydessä toimivain kaupungin kasvatuslaitosten johtajain ja johtajatarten eläkeperusteiden muuttamisesta kaupunginvaltuusto äänestettyään epäsi¹⁾.

Sosiaalilautakunnan kirjelmässä joulukuun 1 päivältä tehdystä esityksestä päätti²⁾ kaupunginvaltuusto asettaa semmoisen hätäapukomitean, josta lähemmin mainitaan valtuuston helmikuun 25 päivänä 1913 tekemässä päätöksessä³⁾, ja valittiin komitean puheenjohtajaksi everstiluutnantti O. Ehrström sekä yhdeksi jäseneksi herra Eskola ynnä varajäseniksi herra Edvard Krogius ja rouva M. Erkko, minkä ohessa niitä laitoksia, joiden miinikään tuli valita jäseniä komiteaan, oli kehoitettava toimittamaan näiden vaali.

Ero oikeusaputoimiston avustavalle oikeusavustajallesekä viran jälleen täyttämisen.

Tehdystä hakemuksesta myönsi⁴⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin oikeusaputoimiston avustavalle oikeusavustajalle varatuomari O. Möllerille eron virasta, ja valittiin⁵⁾ varatuomari M. Wilskman avustavaksi oikeusavustajaksi.

Terveydellisten tutkimusten laboratorin johtajanviran jälleen täyttämisen.

Jälleen täyttäessään kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratorin johtajanviran valitsi⁶⁾ kaupunginvaltuusto siihen filosofianmaisteri B. Geitlinin.

Lihantarkastusaseman johtajanviran hoitaminen.

Terveydenhoitolautakunnan kirjelmässä toukokuun 6 päivältä tehdystä esityksestä päätti⁷⁾ kaupunginvaltuusto jättää kaupungin lihantarkastusaseman johtajanviran toistaiseksi täyttämättä, minkä ohessa lautakunta valtuutettiin määräämään kaupungin teurastamon johtaja V. Kankaanpää sitoumuksensa mukaisesti hoitamaan kesäkuun 1 päivästä lähtien toistaiseksi ja niin kauan kuin se hänen omia virkatehtäviään estämättä voi käydä päinsä, oman virkansa ohessa lihantarkastusaseman johtajan virkaa, saamatta siitä eri korvausta kaupunginkassasta.

Virkaero vaivahoitohallituksen sihteerille sekä viran jälleen täyttämisen.

Tehdystä hakemuksesta myönsi⁸⁾ kaupunginvaltuusto vaivahoitohallituksen sihteerille ent. lääninsihteerille A. Th. Möllerille eron virasta, ja valittiin⁹⁾ ent. senaattori A. Nybergh hallituksen sihteeriksi.

Kunnalliskodin ja työlaitoksen johtajanviran jälleen täyttämisen.

Jälleen täyttäessään huhtikuun 1 päivänä avonaiseksi tulevan kaupungin kunnalliskodin ja työlaitoksen johtajan viran valitsi¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto siihen kaartinluutnantti W. Bergströmin.

Virkaero avustavalle kansakouluntarkastajalle sekä viran jälleen täyttämisen.

Tehdystä hakemuksesta myönsi¹¹⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin suomenkielisten kansakoulujen apulaistarkastajalle filosofiantohtori O. Mantereelle eron virasta, tammikuun 15 päivästä 1916 lukien, ja va-

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 2 p. 18 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 14 p. 22 §. —

³⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 228 ja 229. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. helmik. 16 p. 15 §. —

⁵⁾ Valt. pöytäk. toukok. 25 p. 14 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. helmik. 2 p. 8 §. — ⁷⁾ Valt.

pöytäk. toukok. 11 p. 22 §. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. lokak. 19 p. 16 §. — ⁹⁾ Valt. pöytäk.

jouluk. 29 p. 17 §. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. helmik. 2 p. 9 §. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk.

syysk. 21 p. 16 §.

littiin¹⁾ kansakoulutarkastaja K. G. Aminoff mainittujen kansakoulujen apulaistarkastajaksi.

Tehdystä hakemuksesta myönsi²⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin suomenkielisten kansakoulujen lääkäriksi professori M. Oker-Blomille eron virasta, syyskuun 1 päivästä lukien, ja valittiin³⁾ lääketieteen tohtori E. Alho mainittujen kansakoulujen lääkäriksi.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli herra Ehrnroothin y. m. valtuustolle antaman esitysehdotuksen johdosta asettanut komitean harkitsemaan, mihin toimenpiteisiin kunnan puolelta olisi ryhdyttävä kaupungin elintarvehintain huojistamiseksi, sekä aikansa valtuustolle antamaan tästä tehtävästä johtuvat esitykset ja ehdotukset, ja tämä komitea oli antanut mietinnön asiasta, päätti⁴⁾ valtuusto kokouksessaan syyskuun 22 päivänä 1914 asettaa uuden komitean edelleen valmistelemaan tätä kysymystä, ja valittiin⁴⁾ sittemmin komitean jäsenet.

Viimeksi mainittu komitea antoi huhtikuun 16:nä päivätyn mietinnön n:o 1 toimenpiteistä Helsinkiin rautateitse tapahtuvan maidonkuljetuksen helpottamiseksi⁵⁾ sekä esitti siinä m. m. seuraavaa:

Komitealle annettu tehtävä tarkoitti toimenpiteiden ehdottamista niiden elintarpeiden hinnan huojistamiseksi, joita täytyi pitää välttämättöminä kaupungin väestön suuren enemmistön jokapäiväiseksi elintukseksi. Tuollaiset toimenpiteet oli tietenkin, voidakseen viedä tarkoitettuun tulokseen, sovittava kunkin eri elintarvelajin tuotanto- ja menekisuhteiden mukaan. Komitea oli sentähden laatinut toimintaohjelmansa, johon oli otettu ne käytännöllistä laatua olevat asiat, jotka olisi lähinnä käsiteltävä. Näistä mainitsi komitea kysymykset elintarpeiden kaupunkiin tuonnin helpottamisesta, leipä-, kala- ja lihakaupan järjestämisestä, lihan ja kasvitärhantuotteiden tuonnin lisäämisestä, yhtäjaksoisen, elintarpeiden kauppaa valaisevan tilaston järjestämisestä, keskushallin rakennuttamisesta elintarpeiden tukkukauppaa varten y. m. Nämä ohjelmakysymykset aikoi komitea vähitellen ottaa käsiteltäviksi, minkä jälkeen komitea, sikäli kuin toimenpiteet harkittiin tarpeellisiksi ja mahdollisiksi toteuttaa, oli kaupunginvaltuustolle tekevä esityksen asiasta.

Komitea oli tutkinut, oliko maidon hinta viime vuosina ollut kohtaan päin ja kävikö sitä ehkä jo nyt pitäminen liian kalliina. Liitteenä seurasi taulu, joka osoitti kuorimattoman ja kuoritun maidon keskihinnan vuosina 1907—1914 kuukausittain ja josta näkyi, että maidon hinta oli viime aikoina jossain määrin, vaikkakaan ei yhtä mittaa, kohonnut. Pienemmälläkin hinnannousulla oli kuitenkin merkitystä, kun oli kysymys ihmiselle niin tärkeästä ravintoaineesta kuin mai-

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 14 p. 26 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 2 p. 28 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 8 p. 15 §. — ⁴⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 194. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19.

Virkaero kansakoulunlääkärille sekä viran jälleen täyttämisen.

Toimenpiteitä kaupungin elintarvehintain huojistamiseksi.

dosta. Tähän tuli lisäksi, että jatkuvaa hinnannousua oli, sen johdosta että Suomen maidon menekkimahdollisuudet Pietarissa olivat viime aikoina lisääntymistään lisääntyneet, varsin luultavasti kohdakkoin oleva huomattavana Helsingissäkin, ellei ajoissa ryhdytty sopiviin toimenpiteisiin tuollaisen hinnannousun ehkäisemiseksi. Erinäisiä toimenpiteitä Suomen maidon kuljetuksen helpottamiseksi Pietariin oli kuitenkin juuri nyt ehdotettu. Oli sentähden Helsingin kaupungille erittäin tärkeätä että, ennenkuin kysymys maidonkuljetuksesta valtionrautateilla ehken pitkiksi ajoiksi ratkaistiin, nekin epäkohdat, joita nykyään vallitsi Helsinkiin tuotavan maidon kuljetuksessa, asiaumukaisesti esiintuottiin ja välttämättömmimpiä toimenpiteitä kuljetusolojen parantamiseksi esitettiin.

Komitea ehdotti kaupunginvaltuuston tehtäväksi rautatiehallitukselle sitä tarkoittavan esityksen:

että pikakulkuisia tavarajunia asetettaisiin Salon—Helsingin, Hangon—Kariksen, Lohjan—Kariksen, Toijalan—Helsingin, Järvelän—Riihimäen ja Lohjan—Hyvinkään rataosille tai, ellei tämä käy päinsä, että maidon kuljettamista matkustaja-, paikallis- ja muissa sellaisissa junissa ainakin eräillä rataosilla helpotettaisiin;

että Turun—Toijalan rataosalla oleville Toijalan lähiasemille järjestettäisiin mukava liikenneyhteys Toijalasta lähtevään sekä Turun—Salon asemille Salosta lähtevään junaan;

että nämä junat eivät lähtisi pääteasemiltaan ennen k:lo 10—11 a. p. eivätkä saapuisi Helsinkiin myöhemmin kuin k:lo 6—7 i. p.;

että maitoa näillä rataosilla kuljetettaisiin etusijassa tarkoitusta varten rakennetuissa ja terveydelliseltä kannalta tyydyttävissä vauunuissa, jotka päätekohdistaan kulkevat Helsinkiin asti, tarvitsematta välillä toimittaa uudestilastausta;

että lämmitettäviä tavaravajoja maidon säilyttämiseksi rakennettaisiin niille asemille, missä niitä nykyään ei ole ja mistä mainittavia maitomääriä säännöllisesti lähetetään Helsinkiin;

että maitoasema rakennettaisiin sopivaan kohtaan Sörnäsän haararadan varrelle; sekä

että toimeenpannut junayhteyksien parannukset ja erikoisten maitovaunujen käytäntöön ottaminen eivät aiheuttaisi mainittavaa rahtimaksujen korotusta.

Tämän komitean esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾.

Keisarivi erailu

Sen johdosta että Hänen Majesteettinsa Keisari ja Suuriruhtinas maaliskuun 10 päivän aamulla saapuisi kaupunkiin, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto:

että herrain Norrménin, Elvingin, Ehrnroothin, Grotenfeltin, Id-

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 11 p. 21 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 8 p. 1 §.

manin, Lindbergin, Nevanlinnan, Paloheimon, V. T. Rosenqvistin ja Tolletin muodostama lähetystö olisi rautatienasemalla vastaanottamassa Hänen Majesteettinsa saapuessa;

että herra Norrmén ranskaksi lausuisi Hänen Majesteetilleen muutamana tervehdyssanan; sekä

että kaupungin rakennukset ynnä Rautatietori ja Aleksanterin-kadun päästä Pohjoissataman jälle vievä tie, jota Hänen Majesteettinsa kulkisi käydessään tänne sijoitetussa laivastossa, sekä Katajanokan kanavan poikki kulkeva silta koristettaisiin lipuilla.

Valmisteluvaliokunnan ehdotuksesta päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto alamaissa kirjelmässä Keisarilliselle Majesteetille ilmoitettua hartaan yhtymisensä viime eduskunnan puhemiehistön anomukseen eduskunnan pikaisesta koolle kutsumisesta, ja sai valiokunta toimekseen laatia tämän kirjelmän.

Alustus eduskunnan koolle kutsumisesta.

Kirjelmässä²⁾ huhtikuun 29 päivältä esitti rahatoimikamari m. m., että kaupunginvaltuusto päättäisi maistraatilta hankkia määräyksen, että 14.85 metriä kapeampain katujen tai teiden varsilla olevain rakennusten omistajat olisivat velvolliset sallimaan talojensa seinille asettaa raitioteiden kontaktilangan tai valaistusvälineen kannattamiseksi tarpeellisia laitteita, ellei heille siitä koidu vahinkoa eikä haittaa.

Evätyt esitys luvan saamisesta raitioteiden kontaktilangan ja valaistusvälineen kannattamiseksi tarpeellisten laitteiden asettamisesta talojen seinien.

Ennen muuhun toimenpiteeseen ryhtymistä asiassa päätti³⁾ kaupunginvaltuusto kehoittaa valmisteluvaliokuntaa antamaan lausunnon, kävikö ehdotettua säännöstä järjestysohjeella antaminen ja oliko maistraatin otettava asia käsiteltäväksi.

Valmisteluvaliokunnan annettua kunnallisen keskustuomiston asiasta laatiman selvityksen epäsi⁴⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksen.

Sittenkuin maistraatti oli kirjelmässä huhtikuun 9 päivältä 1913 valtuustolle lähettänyt k. venäläisen teknillisen seuran kaupungille lähettämän kutsun ottaa osaa vuonna 1915 toimeenpantavan näyttelyn järjestämiseen kunnallista toimintaa koskevain kysymysten valaistamiseksi sekä kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan seuraavan toukokuun 13 päivänä lähettänyt⁵⁾ asian rahatoimikamariin sen edelleen valmisteltavaksi yksissä neuvoin valtuuston tätä asiaa varten aikaisemmin valitsemain valtuutettujen kanssa, ilmoitti kamari kirjelmässä tammikuun 21 päivältä alustavasti käsitelleensä asiaa yksissä neuvoin valtuutettujen kanssa ja saaneensa selville m. m., että kustannukset Helsingin kaupungin osanotosta mainittuun näyttelyyn nousisivat melko suureen määrään. Kamarin mielestä kuitenkin nykyolot olivat

Evätyt kutsu ottaa osaa näyttelyn järjestämiseen.

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 5 p. 25 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 25. — ³⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 8 p. 5 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. lokak. 19 p. 3 §. — ⁵⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 239

vaikkeuttaneet, milteipä saattaneet mahdolltomaksi kaupungin osanoton puheenalaisen näyttelyyn, jonka toimeensaamisesta kuluvana vuonna saattoi olla perusteltuja epäilyksiä. Kamari sentähden esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi annettavassa vastauskirjelmässä ilmoittaa, ettei Helsingin kaupunki nykyoloissa katsonut voivansa ottaa osaa hankkeissa olevaan näyttelyyn ja kongressiin.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto maistraatilta anoa, että maistraatti ilmoittaisi edellä mainitulle seuralle, ettei valtuusto nykyoloissa ollut havainnut mahdolliseksi vastaanottaa puheena olevaa kutsua.

Lausunto ehdotuksesta kaupungin hissien rakentamista ja käyttöä y. m. koskevaksi ohjesäännöksi.

Kirjelmässä²⁾ maaliskuun 13 päivältä lähetti maistraatti kaupunginvaltuustolle lausunnon saamiseksi erään komitean laatiman ehdotuksen hissien rakentamista ja käyttöä Helsingin kaupungissa koskevaksi ohjesäännöksi sekä Helsingin kaupungin hissitarkastajain johtosäännöksi.

Palotoimikunnan annettua lausunnon mainitusta ehdotuksesta päätti³⁾ kaupunginvaltuusto puoltaa myöntymistä ehdotusten vahvistamiseen, ohjesäännön siten muutettuna, että 2 §:n lähinnä viimeisen kappaleen ensimmäinen lause olisi seuraava: »Hissikaivoon vievä ovi pitää voida avata ainoastaan hissien ollessa oviasennossa, eikä se saa avautua hissirataa päin», minkä lisäksi 9 §:n viimeisessä lauseessa oleva sana »aineen» olisi vaihdettava sanaan »köysien».

Lausunto halonmittaustaksan muuttamista koskevasta asiasta.

Kirjelmässä marraskuun 15 päivältä vaati maistraatti kaupunginvaltuuston lausuntoa kaupungin parmaajain tekemän anomuksen johdosta että muuttamalla, voimassa olevaa halonmittaustaksaa maksu määrättäisiin 50 penniksi syleltä pitkiä halkoja ja 40 penniksi syleltä pilkkeitä.

Hankittuaan rahatoimikamarin ja satamakonttorin lausunnot päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto ilmoittaa maistraatille, ettei valtuustolla puolestaan ollut mitään muistuttamista ehdotettua muutosta vastaan.

Lausunto taajaväkisen yhdyskunnan perustamisesta Munkkiniemen säterin maalle.

Kirjelmässä helmikuun 20 päivältä 1914 lähetti maistraatti kaupunginvaltuustolle lääninhallituksen lähetteen, jossa oli vaadittu valtuuston lausuntoa kysymyksestä, joka koski taajaväkisen yhdyskunnan muodostamista Helsingin pitäjän Munkkiniemen säterin maalle antamalla sille poliisi-, rakennus-, palo- ja terveydenhoitojärjestys.

Rahatoimikamarin lausunnon hankittuaan päätti⁵⁾ valtuusto vaaditaksi lausunnoksi ilmoittaa, että valtuusto puolestaan kannatti puheenalaista toimenpidettä.

Lausunto Hagan huvilayhdyskunnan järjestyssääntöehdotuksesta.

Kirjelmässä huhtikuun 10 päivältä lähetti maistraatti kaupunginvaltuustolle lääninhallituksen lähetteen, jossa kaupunginvaltuustolta

1) Valt. pöytäk. helmik. 16 p. 3 §. — 2) Valt. pain. asiakirj. n:o 12. — 3) Valt. pöytäk. huhtik. 13 p. 5 §. — 4) Valt. pöytäk. marrask. 30 p. 2 §. — 5) Valt. pöytäk. tammik. 19 p. 4 §.

oli vaadittu lausuntoa Hagan huvilayhdyskunnan järjestyssääntöehdotuksesta.

Ra hatoimikamarin annettua lausunnon ehdotuksesta päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto lausunnokseen ilmoittaa, ettei valtuuston puolelta ollut syytä muistutuksiin ehdotusta vastaan.

Kirjelmässä elokuun 27 päivältä lähetti maistraatti kaupunginvaltuustolle lääninhallituksen lähetteen, jossa valtuuston lausuntoa oli vaadittu Hagan huvilayhdyskunnan palojärjestyksen ehdotuksesta.

Rahatoimikamarin ja palotoimikunnan annettua lausuntonsa mainitusta ehdotuksesta päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto puoltaa sitä hyväksyttäväksi.

Kaupunginvaltuusto antoi 65 tapauksessa puoltavan ³⁾ ja 4 tapauksessa epäävän ⁴⁾ lausunnon Suomen kansalaisuuden hakemuksista.

Kaupunginvaltuusto antoi 9 tapauksessa puoltavan ⁵⁾ ja 2 tapauksessa epäävän ⁶⁾ lausunnon ulkomaalaisten tekemistä hakemuksista saada kaupungissa harjoittaa elinkeinoa.

Puoltavan ⁷⁾ lausunnon antoi kaupunginvaltuusto 1 tapauksessa hakemuksesta saada kaupungissa harjoittaa rohdoskauppaa.

Kaupunginvaltuusto antoi 3 tapauksessa puoltavan ⁸⁾ ja 1 tapauksessa epäävän ⁹⁾ lausunnon hakemuksista saada kaupungissa harjoittaa huutokauppaajan ammattia.

Puoltavan ¹⁰⁾ lausunnon antoi kaupunginvaltuusto 1 tapauksessa hakemuksesta saada täällä harjoittaa ravintolaliikettä.

Yhden hakemuksen saada lupa väkiviinajuomain tukkukaupan harjoittamiseen kaupunginvaltuusto epäsi ¹¹⁾.

Kahdessa tapauksessa antoi kaupunginvaltuusto puoltavan ¹²⁾ lausunnon hakemuksista saada täällä kesäkuun 1 päivään 1916 asti anniskella väkiviinajuomia, minkä ohessa valtuusto 1 tapauksessa puolsi ¹³⁾ myöntymistä hakemukseen saada siirtää sellainen lupa toiselle henkilölle.

Lausunto Hagan huvilayhdyskunnan palojärjestyksen ehdotuksesta.

Lausunto ja Suomen kansalaisuuden hakemuksista.

Lausuntoja elinkeino-oluiden hakemuksista.

Lausuntoja rohdoskaupan ja huutokauppaajanammattin harjoittamista tarkoittavista lupahakemuksista.

Lausunto ravintolaliikkeen harjoittamista tarkoittavasta hakemuksesta.

Evätty väkiviinajuomain tukkukaupan harjoittamista tarkoittava hakemus.

Lausuntoja väkiviinajuomain anniskelulupaa tarkoittavista hakemuksista.

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 11 p. 3 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 2 p. 4 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. tammik. 19 p. 1 §, helmik. 2 p. 1 §, helmik. 16 p. 2 §, maalisk. 1 p. 2 §, maalisk. 23 p. 2 §, huhtik. 13 p. 1 §, huhtik. 27 p. 1 §, toukok. 11 p. 1 §, toukok. 25 p. 1 §, kesäk. 8 p. 1 §, syysk. 7 p. 1 §, syysk. 21 p. 1 §, lokak. 5 p. 1 §, lokak. 19 p. 1 §, marrask. 2 p. 3 §, jouluk. 14 p. 1 § ja jouluk. 29 p. 1 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. helmik. 2 p. 1 §, helmik. 16 p. 2 § ja syysk. 7 p. 1 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. tammik. 19 p. 2 §, maalisk. 2 p. 2 §, syysk. 7 p. 2 §, lokak. 5 p. 2 §, lokak. 19 p. 2 § ja jouluk. 29 p. 2 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. syysk. 7 p. 2 §. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 2 p. 3 §. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. syysk. 7 p. 6 § sekä marrask. 16 p. 3 ja 4 §. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 2 p. 5 §. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. syysk. 21 p. 19 §. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 27 p. 3 §. — ¹²⁾ Valt. pöytäk. toukok. 25 p. 4 § ja syysk. 21 p. 19 §. — ¹³⁾ Valt. pöytäk. syysk. 7 p. 29 §.

Lausuntoja
mallasjuomain
vähittäis-
myyntilupaa
tarkoittavista
hakemuksista.

Kahdessa tapauksessa antoi kaupunginvaltuusto puoltavan ¹⁾ ja 4 tapauksessa epäävän ²⁾ lausunnon hakemuksista saada täällä vähittäin myydä mallasjuomia kesäkuun 1 päivän 1915 ja kesäkuun 1 päivän 1917 välisenä myyntikautena.

Lausuntoja
mallasjuomain
anniskelulupaa
tarkoittavista
hakemuksista.

Puoltavan ³⁾ lausunnon antoi kaupunginvaltuusto 1 tapauksessa hakemuksesta saada täällä kesäkuun 1 päivän 1915 ja kesäkuun 1 päivän 1916 välisenä aikana anniskella mallasjuomia.

K. senaatin
päättös viinien
ja muiden miedompain
juovutusjuomain
vähittäismyyntiä
koskevassa
asiassa.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan kesäkuun 9 päivänä 1914 päättänyt ⁴⁾ k. senaattiin valittaa läänin kuvernöörin edellisen maaliskuun 19 päivänä antamista päätöksistä, joilla kirjaltajanvaimo E. V. Karlberg y. m. oli oikeutettu täällä harjoittamaan viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain vähittäiskauppaa kesäkuun 1 päivän 1914 ja kesäkuun 1 päivän 1916 välisenä aikana, oli senaatti maaliskuun 23 päivänä 1915 annetulla, valtuustolle saapuneella ⁵⁾ päätöksellä vahvistanut kuvernöörin päätöksen.

Lausunto viinien
y. m. vähittäismyynti-
oikeutta tar-
koittavasta ha-
kemuksesta.

Yhdessä tapauksessa antoi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto epäävän lausunnon hakemuksesta saada täällä vähittäin myydä viinejä ja muita miedompia juovutusjuomia kesäkuun 1 päivästä 1915 lähtien.

Lausuntoja viinien
y. m. vähittäismyynti-
oikeuden epäyksen
johdosta tehdyistä
valituksista.

Kolmessa tapauksessa vaati ⁷⁾ kaupunginvaltuusto hyljättäväksi valituksia, joita oli tehty maistraatin päätöksistä evätä oikeus viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain vähittäismyyntiin.

Väkiviinajuomain
vähittäismyyntin
ja anniskelun, mal-
lasjuomain anniskelun
sekä viinien y. m.
vähittäiskaupan
järjestäminen.

Kun se kahden vuoden aika, joksi maistraatti oli myöntänyt väkiviinajuomain vähittäismyynti- ja anniskeluoikeudet, meni umpeen kesäkuun 1 päivänä 1916, jätti maistraatti kahdessa kirjelmässä syyskuun 25 päivältä, paloviinan ja muiden poltettujen tai tislattujen väkiviinajuomain myymisestä y. m. kesäkuun 9 päivänä 1892 annetun asetuksen 6 §:n johdosta kaupunginvaltuuston päätettäväksi, oliko tuollaisia oikeuksia ensintulevaksi myyntikaudeksi, ensinmainitusta päivästä samaan päivään vuonna 1918 lukien, myönnettävä ja montako, sekä missä kaupungin seuduissa vähittäismyynti- ja anniskelupaikkoja ei saisi olla.

Niinikään pyysi maistraatti samaten kirjelmässä syyskuun 25 päivältä, mallasjuomain myymisestä ja anniskelusta huhtikuun 2 päivänä 1883 annetun asetuksen 10 §:n säännökseen nähden kaupunginvaltuuston lausuntoa siitä, oliko väkevän mallasjuomain anniskeluoikeuksia edellä mainituksi myyntikaudeksi myönnettävä ja montako, sekä mihin osiin kaupunkia tuollaisia anniskelupaikkoja ei saisi sijoittaa.

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 2 p. 6 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 10. — ³⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 23 p. 6 §. — ⁴⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 209. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. toukok. 11 p. 4 § ja toukok. 25 p. 3 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 8 p. 2 §. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. toukok. 11 p. 5 §. ja syysk. 21 p. 2 §.

Lisäksi pyysi maistraatti kirjelmässä syyskuun 25 päivältä, 2 §:n säännöksen johdosta toukokuun 2 päivänä 1895 annetussa asetuksessa erinäisistä viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain kaupan rajoituksista, kaupunginvaltuuston lausuntoa siitä, oliko puheenalaisen laatuista oikeuksia seuraavaksi myyntikaudeksi, edellä mainitulla tavalla lukien, annettava ja montako, sekä missä osissa kaupunkia tuollaisia vähittäismyyntipaikkoja ei saisi olla.

Asianomaisen valiokunnan annettua joulukuun 8:ntenä päivätyn mietinnön¹⁾ näistä asioista sekä Helsingin anniskeluosakeyhtiön johtokunnan esityksestä saada ensintulevaksikin myyntikaudeksi yksinoikeus väkiviinajuomain vähittäismyyntiin ja anniskeluun, oikeutettuna luovuttamaan osan saamiaan anniskeluoikeuksia sillä tavoin, kuin siitä oli aikaisemmin määrätty, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto, osittain äänestettyään:

että erityisiä viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain vähittäismyyntioikeuksia ei ole kesäkuun 1 päivän 1916 ja kesäkuun 1 päivän 1918 väliseksi ajaksi annettava sen vähittäiskaupan lisäksi, jota mainitun laatuisten juomain kaupasta toukokuun 2 päivänä 1895 annetun asetuksen johdosta erityisettä luvatta saa harjoittaa se, jolla on oikeus vähittäin myydä paloviinaa ja siihen verrattavia tavaroita;

että väkeväin mallasjuomain anniskelu-oikeuksien luku on oleva enintään kolmekymmentä, joista kaksikymmentä oikeutta on annettava isonlaisille ruokaloille ja täydellistä ruuantarjoilua pitävillä ravintoloille sekä kymmenen oikeutta niille työväenluokkaa varten oleville ruokaloille, joissa olutta saa anniskella;

että semmoisten mallasjuomain anniskelu- ja vähittäismyyntipaikkoja ei saa olla sen alueen ulkopuolella, jota rajoittaa pitkin Marian-, Rauhan-, Unionin-, Hallitus-, Mikon-, Kaivo-, Simon-, Kansakoulun-, Fredrikin-, Ison Robertin, Pikku Robertin-, Kasarmin-, Etel. Esplanadi- ja Unioninkatua sekä Aleksanterinkatua Mariankadulle kulkeva murtoviiva, kuitenkin siten, että myyntipaikkoja saa olla rajaviivana olevain katujen kumpaisellakin puolella;

että vähittäismyyntiä ja anniskelua siten luvallisella alueella ei kuitenkaan saa harjoittaa koulun eikä kirkon välittömässä läheisyydessä eikä myöskään Senaatintorin varrella; sekä

että poikkeuksen anniskeluun nähden saa tehdä Kauppa- ja Rautatien torin varsilla sijaitseviin hotelleihin, Alppilaan, Kaisaniemeen, Luotoon, Kaivohuoneeseen ja Kleinehn hotelliin sekä teattereihin ja klubeihin nähden;

maistraatille esittää toivomuksen että maistraatti, ennenkuin kysymys jonkin mallasjuomain anniskelu-oikeuden antamisesta otetaan

1) Valt. pain. asiakirj. n:o 64 — 2) Valt. pöytäk. jouluk. 14 p. 20 §.

ratkaistavaksi, varaisi kaupunginvaltuustolle tilaisuuden antaa siitä lausunnon; sekä

muilta kohdin palauttaa asian valiokuntaan lähemmin selvitettäväksi.

Ehdotettu puheenjohtaja holhouslautakuntaan.

Holhouslautakunnan puheenjohtajaksi vuosiksi 1916—19 ehdotti¹⁾ kaupunginvaltuusto raastuvanoikeudelle ent. esittelijäsihteeriä J. A. Nordmania.

Jäsenten vaali kaupungin kansakoulujen johtokuntaan.

Jäseniksi kaupungin ruotsinkielisten kausakoulujen johtokuntaan valitsi kaupunginvaltuusto filosofianmaisteri E. Meinanderin ja arkkitehti W. Aspelinin²⁾ sekä jäseniksi suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan arkkitehti W. G. Palmqvistin, ent. protokollasihteerin K. Malinin samoin kuin professori E. Bonsdorffin sijaan, joka pyynnöstään vapautettiin tehtävästä, professori A. V. Strengin³⁾.

Kaupungin kirjaston inventaajain vaali.

Edelleen valitsi⁴⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin kirjaston inventaajiksi filosofianmaisterit Y. O. Ruuthin, A. Jörgensenin ja Elsa Inbergin.

Ehdotus oppilaitosten kouluneuvostojen jäseniksi.

Kirjelmässä helmikuun 11 päivältä lähetti maistraatti kaupunginvaltuustolle läänin kuvernöörin kirjelmän saman kuukauden 9 päivältä, jossa valtuustoa oli kehoitettu laatimaan ehdotus 21 tšekäläisen oppilaitoksen kouluneuvostojen jäseniksi ensi kolmivuotiskaudeksi, syyskuun 1 päivästä 1915 lukien.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli antanut⁵⁾ herrain V. T. Rosenqvistin, Cannelinin, Hornborgin ja Tarjanteen sekä vapaaherra de la Chapellen toimeksi valtuuston valitsijamiehinä laatia semmoisen ehdotuksen ja valitsijamiehet olivat mainitun tehtävän täyttäneet, päätti⁶⁾ valtuusto maistraatin välityksellä lähettää siten laaditun ehdotuksen kuvernöörille.

Sedmidgradskyn pientenlasten koulun ja Marian turvakodin tilintarkastajain vaali.

Tarkastamaan Sedmidgradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin 1915 vuoden tilejä valitsi⁷⁾ kaupunginvaltuusto herra Thurmanin ja kaupunginreviisori K. A. Wideniuksen.

Jäsenten vaali taideteollisuusyhdistyksen johtokuntaan.

Jäseniksi Suomen taideteollisuusyhdistyksen johtokuntaan valitsi⁸⁾ kaupunginvaltuusto arkkitehti A. Lindgrenin ja tehtailija T. Sohlbergin sekä varajäseniksi arkkitehti E. Schroderuksen ja puuseppämestari T. Emeleuksen.

Samalla päätti kaupunginvaltuusto huomauttaa johtokuntaa, että sen tuli valtuuston huhtikuun 23 päivänä 1907 tekemän päätöksen johdosta että yhden varsinaisen ja molempain varajäsenten tuli vuosittain erota, ennen marraskuun loppua vuosittain valtuustolta anoa yhden varsinaisen ja kahden varajäsenen valitsemista.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 14 p. 5 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 8 p. 13 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 8 p. 13 § ja jouluk. 14 p. 29 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 13 p. 23 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 2 p. 5 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 23 p. 5 §. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. toukok. 11 p. 11 §. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 2 p. 23 §.

Sittemmin valittiin¹⁾ arkkitehti Lindgren, joka kuluvan vuoden päätyestä oli erovuoroinen, uudelleen mainitun johtokunnan jäseneksi.

Jäseniksi valiokuntaan, jonka oli tarkastettava kaupungin 1916 vuoden meno- ja tulosääntöehdotus, valitsi²⁾ kaupunginvaltuusto herrat Norrménin, af Forselleksen, Paasikiven, Castrénin, Freyru, Althanin ja Relanderin.

Budjettivaliokunnan jäsenen vaali.

Samaten valitsi³⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi vuodeksi 1915 herra Häggmanin, kaupunginkirjantäjä E. Enebergin, pankkivirkamies M. Höckertin, merikapteeni L. Laurentin, insinööri Ch. Procopén, notaari A. Sallménin ja tehtailija K. A. Wiggin sekä heidän varamiehikseen filosofianmaisteri W. E. Liuksialan, konttorinjohtaja E. Grönlundin, ylioppilas V. Hougbergin, arkkitehti W. von Essenin ja filosofiantohtori A. H. Bergholmin.

Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajain vaali.

Edelleen valitsi⁴⁾ kaupunginvaltuusto jäseniksi valiokuntaan, jonka oli annettava ehdotus Helsingin anniskeluosakeyhtiön 1914 vuoden voittovaroista kaupungille tulevan osuuden jakamiseksi, herrat V. T. Rosenqvistin, Ehrnroothin, Hurmerinnan, Idmanin ja Sederholmin.

Voittovarain valiokunnan jäsenten vaali.

Jäseniksi valiokuntaan, jonka oli jaettava vuodelta 1915 apurahat kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta, valitsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto herrat V. von Wrightin, Hurmerinnan, Nummivuoren, Roosin ja Maneliuksen.

Kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta avustuksia jakavan valiokunnan jäsenten vaali.

Jäseniksi siihen valiokuntaan, jonka tuli järjestellä väkiviina- ja mallasjuomain sekä viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain myyntiä koskevia asioita, valitsi⁶⁾ kaupunginvaltuusto herrat Lundqvistin, Häggmanin, Lasseniuksen, Salingren ja Ståhlbergin.

Väkiviina- ja mallasjuomain y. m. kauppaan koskevien asiain valmisteluvaliokunnan vaali.

Edelleen valitsi⁷⁾ kaupunginvaltuusto Helsingin anniskeluosakeyhtiön 1914 vuoden tilejä tarkastamaan kaupunginkassanhoitaja S. Ehrstedtin.

Helsingin anniskeluosakeyhtiön tilintarkastajan vaali.

Jäseniksi Helsingin anniskeluosakeyhtiön johtokuntaan kesäkuun 1 päivän 1915 ja kesäkuun 1 päivän 1916 väliseksi ajaksi valitsi⁸⁾ kaupunginvaltuusto herrat Lundqvistin ja Ehrnroothin.

Jäsenten vaali Helsingin anniskeluosakeyhtiön johtokuntaan.

Edelleen valitsi⁹⁾ kaupunginvaltuusto Helsingin pörssin 1915, 1916 ja 1917 vuoden tilien ja hallinnon tarkastajaksi herra Ernst Krogiuksen.

Helsingin pörssin tilintarkastajan vaali.

Puheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi johto- ja lautakuntiin niiden henkilöiden sijaan, jotka kuluvan vuoden päätyessä olivat erovuoroiset, valitsi¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto:

Kaupungin johto- ja lautakuntainpuheenjohtajain, jäsenten ja varajäsenten vaali.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 14 p. 35 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. tammik. 19 p. 32 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. syysk. 21 p. 21 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. tammik. 19 p. 30 §. —

⁵⁾ Valt. pöytäk. marrask. 2 p. 37 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. tammik. 19 p. 29 §. —

⁷⁾ Valt. pöytäk. tammik. 19 p. 31 §. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. toukok. 25 p. 15 §. —

⁹⁾ Valt. pöytäk. helmik. 16 p. 22 §. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 14 p. 35 §.

rahatoimikamariin: puheenjohtajaksi todellisen valtioneuvoksen A. Gripenbergin, varapuheenjohtajaksi herra Liston, jäseneksi herra Lindbergin sekä varajäseniksi kamarineuvos N. B. A. Grotenfeltin, ylimäär. professorin E. Ehrnroothin ja herra Relanderin;

kunnan työnvälitystoimiston johtokuntaan: puheenjohtajaksi herra Ivalon, varapuheenjohtajaksi lakitieteenkandidaatti E. Böökin, jäseniksi rakennusmestari J. Ahteen ja kirvesmies Th. Lillkvistin sekä varajäseniksi kirjansitoja O. J. Liljan ja taloudenhoitaja K. Heinosen;

oikeusapulautakuntaan: varajäseniksi varatuomari K. Sundmanin ja herra Freyn;

palotoimikuntaan: jäseniksi insinööri G. Souranderin ja arkkitehti B. W. Blomin sekä varajäseniksi aistivalliskoulujentarkastaja V. Forsiuksen ja konsuli F. Stockmannin;

majoituslautakuntaan: jäseniksi alikapteeni H. M. Tamelanderin sekä varajäseniksi varatuomari A. Söderholmin ja alikapteeni A. Lindbergin;

terveydenhoitolautakuntaan: puheenjohtajaksi asessorin vapaaherra O. J. von Hellensin, jäseniksi lakitieteen tohtori F. O. Liliuksen, herrat Idmanin ja Zilliacuksen ynnä arkkitehti E. Fabritiuksen sekä varajäseniksi apteekkari L. E. Stigzeliuksen, professori A. W. Juséliuksen, ent. senaattorin C. J. Timgrenin, lääketieteen tohtori K. F. Hirvisalon ja dosentti V. Wegeliuksen;

Marian sairaalan hallitukseen: jäseniksi herra af Forselleksen, lääketieteen tohtori E. Suolahden, pankinjohtaja E. Indreniuksen ja herra Salingren;

vaiavaishoitohallitukseen: puheenjohtajaksi professori A. Serlachiuksen sekä jäseniksi aluelääkäri V. Leontjeffin, kunnan työnvälitystoimiston johtajan A. H. Karvosen, todellisen valtioneuvoksen L. F. Munckin, rakennusmestari W. Ekmanin, ylimäär. professorin A. L. Wallgrenin, kansakoulunjohtajatar S. Strengin, aluelääkäri N. A. H. Sundeliuksen ja herra Edvard Krogiuksen;

alempain käsityöläiskoulujen johtokuntaan: jäseneksi herra Holmbergin;

valmistavan poikainammattikoulun johtokuntaan: jäseneksi teknikko G. R. Lindbergin sekä varajäseniksi insinöörit O. Lönnrotin ja A. Engströmin;

tyttöjen ammattikoulun johtokuntaan: jäseniksi rouva E. Sjöströmin ja neiti A. Furuhelmin sekä varajäseniksi neidit M. von Troilin ja V. Hjeltin ynnä herra Lindbergin;

kasvatuslautakuntaan: puheenjohtajaksi herra Charpentierin ja jäseneksi johtajatar I. Poppiuksen;

kansanlastentarhain johtokuntaan: jäseniksi herra Freyn ja filosofiantohtori O. Mantereen;

Helsingin kaupungin kirjaston hallitukseen: jäseneksi ylimäär. professorin J. Reuterin ja varajäseneksi ylimäär. professorin K. Grotenfeltin;

musiikkilautakuntaan: jäseniksi herrat Lindbergin ja Frenckellin, apteekkari L. E. Stigxeliuksen, ylimäär. professorin A. I. Wallgrenin, ent. senaattorin vapaaherra S. Gripenbergin, johtaja E. Melartinin ja herra Walldénin;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi professorit Th. Homénin ja herra Aschanin; sekä

kaupungin yleisten töiden hallitukseen: jäseneksi herra Castrénin sekä varajäseniksi konsuli K. Stockmannin ja insinööri C. Enckellin.

Tämän yhteydessä valitsi kaupunginvaltuusto jäseniksi Helsingin teollisuuskoulun johtokuntaan vuosiksi 1916—18 arkkitehti R. Björnbergin, intendenttti K. J. Appelbergin sekä insinöörit G. Souranderin ja J. Eichingerin.

Jäsenten vaali
Helsingin teol-
lisuuskoulun
johtokuntaan.